

**KVALIFIKACIJŲ IR PROFESINIO MOKYMO PLĖTROS CENTRO
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ, BALDŲ, POPIERIAUS IR POPIERIAUS
GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS PROFESINIO STANDARTO PATVIRTINIMO**

2019 m. birželio 5 d. Nr. V1-106
Vilnius

Vadovaudamasis Profesinių standartų rengimo, atnaujinimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 428 „Dėl Profesinių standartų rengimo, atnaujinimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 25 punktu ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. vasario 9 d. įsakymo Nr. V-127 „Dėl įgaliojimų Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centrui suteikimo“ 1.2 papunkčiu,

t v i r t i n u Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriaus profesinį standartą (pridedama).

Direktorius

Tadas Tamošiūnas

PATVIRTINTA
Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros
centro direktoriaus 2019 m. birželio 5 d.
įsakymu Nr. V1-106

MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ, BALDŲ, POPIERIAUS IR POPIERIAUS GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS PROFESINIS STANDARTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriaus profesinis standartas (toliau – Standartas) apibrėžia medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektorių, jo posektorius ir pagrindinius veiklos procesus, aprašo sektoriaus kvalifikacijas.

2. Standarto rekvizitai:

2.1. Standarto pavadinimas: Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriaus profesinis standartas;

2.2. Standarto valstybinis kodas: PSC03.

3. Standarte vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme.

II SKYRIUS MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ, BALDŲ, POPIERIAUS IR POPIERIAUS GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS APIBRĖŽIMAS PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ KLASIFIKATORIŲ

4. Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektorius apima šias veiklas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“:

4.1. medienos pjaustymo ir obliavimo (16.1 grupė);

4.2. gaminių ir dirbinių iš medienos, kamštienos, šiaudų ir pynimo medžiagų gamybos (16.2 grupė);

4.3. plaušienos, popieriaus ir kartono gamybos (17.1 grupė);

4.4. popieriaus ir kartono gaminių gamybos (17.2 grupė);

4.5. baldų gamybos (31.0 grupė).

5. Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektorių sudaro šie posektoriai:

5.1. medienos ir medienos gaminių gamybos;

5.2. baldų gamybos;

5.3. popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos.

6. Medienos ir medienos gaminių gamybos posektorius apima medienos mechaninį apdirbimą, medienos cheminį ir terminį apdorojimą, gaminių ir dirbinių iš medienos, šiaudų ir pynimo medžiagų gamybą (lukšto ir medienos plokščių gamybą, grindinių dangų ir parketo gamybą). Posektoriui taip pat priklauso stalių dirbinių ir kitų statybinių gaminių gamyba, kuri apima pjautinės medienos (neapipjautų, apipjautų lentų, tašų) gamybą, langų, durų ir laiptų gamybą, statinių konstrukcinių medienos elementų gamybą, medinės taros gamybą, kitų medienos gaminių gamybą, dirbinių šiaudų ir pynimo medžiagų gamybą.

7. Baldų gamybos posektorius apima įstaigos ir prekybos įmonių (parduotuvių) baldų, virtuvės baldų, minkštų baldų ir čiužinių, kitų baldų (korpusinių baldų, grotelinių baldų) gamybą.

8. Popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos posektorius apima plaušienos, popieriaus ir kartono gamybą (plaušienos gamybą ir antrinių popieriaus žaliavų (makulatūros) perdirbimą bei popieriaus ir kartono gamybą) ir popieriaus ir kartono gaminių gamybą (gofruotojo popieriaus ir kartono bei taros iš popieriaus ir kartono gamybą, buitinių ir higienos reikmenų bei tualetų reikmenų gamybą, popierinių raštinės reikmenų gamybą, sieninės apdailos iš popieriaus gamybą).

9. Išskirtinos šios tipinės medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriaus darbo sąlygos: darbas uždaroje patalpoje (galima svyruojanti temperatūra), būdingas individualus ir komandinis darbas. Darbuotojas dirba pagal nustatytą darbo grafiką ar atskirai suderintu laiku, gali būti organizuojamas ir darbas pamainomis.

III SKYRIUS

MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ, BALDŲ, POPIERIAUS IR POPIERIAUS GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS KVALIFIKACIJOS

10. Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriui priskiriamos šios kvalifikacijos:

10.1. medienos ir medienos gaminių gamybos ir baldų gamybos posektoriai:

10.1.1. baldžius;

10.1.2. medienos apdirbėjo padėjėjas;

10.1.3. medienos apdirbimo staklininkas;

10.1.4. medienos gaminių gamybos inžinierius;

10.1.5. medienos gaminių ir baldų gamybos meistras;

10.1.6. pjautinės medienos gamybos operatorius;

10.1.7. stalius;

10.2. popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos posektorius:

10.2.1. popieriaus gamybos inžinierius;

10.2.2. popieriaus gamybos operatorius;

10.2.3. popieriaus gaminių gamybos inžinierius;

10.2.4. popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos laborantas.

11. Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriaus kvalifikacijos ir jų lygiai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, ir pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C189, p. 1), yra nurodomi Standarto 1 priede.

12. Medienos ir medienos gaminių, baldų, popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos sektoriaus kvalifikacijų aprašai pateikiami Standarto 2 priede.

Medienos ir medienos gaminių, baldų,
popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos
sektoriaus profesinio standarto
1 priedas

**MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ, BALDŲ, POPIERIAUS IR POPIERIAUS
GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS KVALIFIKACIJOS IR JŲ LYGIAI**

Kvalifikacijos pavadinimas	Kvalifikacijos lygis (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą)	Kvalifikacijos lygis (pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C 189, p. 1))
Posektorių pavadinimai – Medienos ir medienos gaminių gamybos posektorius ir Baldų gamybos posektorius		
Medienos apdirbėjo padėjėjas	II	II
Baldžius	III	III
Medienos apdirbimo staklininkas	III	III
Pjautinės medienos gamybos operatorius	III	III
Stalius	III	III
Baldžius	IV	IV
Medienos apdirbimo staklininkas	IV	IV
Pjautinės medienos gamybos operatorius	IV	IV
Stalius	IV	IV
Medienos gaminių ir baldų gamybos meistras	V	V
Medienos gaminių gamybos inžinierius	VI	VI
Medienos gaminių gamybos inžinierius	VII	VII
Posektoriaus pavadinimas – Popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos posektorius		
Popieriaus gamybos operatorius	IV	IV
Popieriaus gamybos inžinierius	VI	VI
Popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos laborantas	VI	VI
Popieriaus gaminių gamybos inžinierius	VII	VII

MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ, BALDŲ, POPIERIAUS IR POPIERIAUS GAMINIŲ GAMYBOS SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

I SKYRIUS

MEDIENOS IR MEDIENOS GAMINIŲ GAMYBOS BEI BALDŲ GAMYBOS POSEKTORIŲ KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

1. Kvalifikacijos pavadinimas: medienos apdirbėjo padėjėjas, Lietuvos kvalifikacijų lygis II (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą Lietuvos kvalifikacijų lygiai“ (toliau – LTKS))

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: pagalbiniai darbai medienos apdirbimo ir baldų gamybos įmonėse. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, rankiniai, hidrauliniai transportavimo įrenginiai, įvairaus tipo stacionarūs transporteriai, rūšiavimo linijos, pakavimo įrenginiai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: medienos apdirbėjo padėjėjas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais, kitais padėjėjo darbus reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti medienos apdirbimo ir baldų gamybos įmonėse.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo ir baldų gamybos veiklų vykdymas (LTKS II)	1.1. Sandėliuoti medienos apdirbimo ir baldų gamybos medžiagas, gaminius ir įrangą pagal nurodymus.	Saugaus krovinų perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Gamybos procesams reikalingų medžiagų, ruošinių, surinkimo vienetų, gaminių krovimas ir sandėliavimas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę.
	1.2. Transportuoti medienos apdirbimo ir baldų gamybos medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius.	Gamybiniais procesams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių transportavimas rankiniais, hidrauliniais vežimėliais pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę. Darbas prie įvairaus tipo transporterių (juostiniai,

		grandininiai ir kiti).
	1.3. Paruošti ir sutvarkyti darbo vietą pagal nurodymus.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Darbo vietos tvarkos palaikymas, tvarkingas žaliavų, ruošinių, apdirbtų detalių išdėstymas, darbo priemonių išdėstymas tam skirtose zonose. Dulkių, drožlių ir kitų smulkinių valymas nuo darbo stalų, įrenginių, grindų ir kitų objektų.
2. Medienos apdirbimas (LTKS II)	2.1. Rūšiuoti medieną.	Įvairių medienos ydų ir defektų vizualus atpažinimas ir medienos rūšiavimas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę. Medienos ydos: šakos, plyšiai, grybiniai, vabzdžių pažeidimai. Biologinių medienos rūšių atpažinimas, spygliuočių ir lapuočių rūšys. Džiovinimo defektai: per didelis drėgnis, plyšiai, persimetimai, spalviniai pakeitimai ir kiti defektai. Apdirbimo defektai: išdraskymai, matmenų, formos netikslumai ir kiti defektai.
	2.2. Padėti apdirbti medieną staklėmis ir linijomis.	Apdirbtų detalių, ruošinių ir kitokio pavidalo medienos objektų priėmimas, sudėjimas į rietuves, rietuvių suveržimas, stabilizavimas ir kiti pagalbiniai medienos apdirbimo darbai pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę.
	2.3. Smulkinti medienos apdirbimo atraižas.	Atraižų smulkinimas įvairaus tipo smulkintuvais, smulkinių transportavimas įvairiais įrenginiais, malkų pjaustymas diskinais pjūklais, sudėjimas į rietuves bei dėžes pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę.
	2.4. Apdirbti medieną rankiniais įrankiais prieš apdailą pagal nurodymus.	Rankinis ruošinių, detalių šlifavimas, glaistymas, gruntavimas, impregnavimas, antipirenavimas pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę.

		eigą ir kokybę.
3. Medienos medžiagų, ruošinių, pusfabrikačių baigtinės produkcijos pakavimas (LTKS II)	3.1. Pakuoti medienos medžiagas, ruošinius bei pusfabrikačius.	Medžiagų, ruošinių rietuvių suveržimas diržais, juostomis, pakavimas plėvele, gofruotu kartonu ir kitokiomis medžiagomis. Pusfabrikačių, ruošinių pakavimas plėvele, gofruotu kartonu ir kitokiomis medžiagomis.
	3.2. Pakuoti baigtinę produkciją.	Detalių komplektavimas, taisyklingas sudėliojimas, pakavimas rankiniu būdu plėvele, gofruotu kartonu ir kitokiomis medžiagomis pagal aukštesnės kvalifikacijos darbuotojo nurodymus, jam prižiūrint darbų eigą ir kokybę. Darbas plėvelės vyniojimo, juostų užtraukimo ir kitais pakavimo įrenginiais.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam pradinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautinės sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

2. Kvalifikacijos pavadinimas: baldžius, LTKS III

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: baldų ir jų elementų gamyba. Tipinės darbo priemonės: baldų gamybos įrankiai, staklės, įrenginiai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: baldžius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos,
------------------------------------	--

	priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti baldų gamybos įmonėse arba steigti smulkiųjų verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų baldų gamybos veiklų vykdymas (LTKS III)	1.1. Sandėliuoti medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Baldžiaus darbams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių krovimas ir sandėliavimas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.2. Paruošti ir sutvarkyti baldžiaus darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Baldžiaus darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, baldžiaus darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas ir taikymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.3. Skaityti baldų gamybos darbo brėžinius.	Braižybos, baldų brėžinių standartai. Sutartiniai žymėjimai baldų brėžiniuose, jų reikšmės. Naudojimasis darbo brėžiniais. Darbo brėžinių eskizavimas. Baldų brėžinių braižymo būdai. Baldų ir jų detalių brėžinių braižymo pagrindai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.4. Nustatyti masyvinės medienos ir lakštinių medžiagų kokybinę, biologinę rūšį.	Baldų gamyboje naudojama masyvinė mediena, vizualus medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos,

		branduolio, šerdies) ir ydų nustatymas. Baldų gamyboje naudojamos lakštinės medžiagos (medienos drožlių, plaušų, skiedrų ir kitų smulkinių plokštės, faneros), joms taikomi pagrindiniai kokybės reikalavimai. Vizualus ydų nustatymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.5. Matuoti, žymėti ruošinius ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Baldų ruošinių ir detalių matavimas pagal darbo brėžinius arba eskizus rulete, sulankstomu metru, kampumačiu, slankmačiu. Ruošinių, detalių žymėjimas ant medienos medžiagų liniuotėmis, lekalais. Žaliavų sąnaudų apskaičiavimas, užlaidų nustatymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
2. Medienos apdirbimas rankiniais, rankiniais elektriniais ir pneumatiniiais įrankiais (LTKS III)	2.1. Apdirbti medieną rankiniais ir rankiniais elektriniais įrankiais.	Rankinių, rankinių elektrinių, baldžiaus įrankių paruošimas darbui, pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, įvairių priedų (liniuočių, atramų, fiksatorių ir pan.) uždėjimas, nustatymas. Medienos pjaustymas diskiniiais rankiniais elektriniais pjūklais, siaurapjūkliais, frezavimas rankiniais elektriniais įrankiais, šlifavimas rotaciniais, ekscentriniais, linijiniais, juostiniais šlifukliais, grėžimas, sukimas rankiniais elektriniais, akumulatoriniais gręžtuvais, suktuvais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.2. Apdirbti medieną pneumatiniiais įrankiais.	Pneumatinių baldžiaus įrankių paruošimas darbui. Šlifavimas rotaciniais, ekscentriniais, šlifukliais, grėžimas, sukimas, kalimas pneumatiniiais įrankiais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
3. Baldų gamyba iš lakštinių	3.1. Pjaustyti lakštines	Lakštinių medžiagų pjaustymo

medžiagų (LTKS III)	medžiagas baldams gaminti.	staklių rūšys, elementai. Lakštinių medžiagų pjaustymas pozicinėmis staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.2. Atlikti antrines lakštinių medžiagų ruošinių apdirbimo operacijas.	Lakštinių medžiagų antrinių operacijų staklių rūšys, elementai. Kiaurymių gręžimas ruošiniuose ir detalėse. Ruošinių ir detalių kraštų apdirbimas (apdailinimas). Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.3. Surinkti baldus iš lakštinių medžiagų.	Korpusinių baldų surinkimas. Baldų vienetų (stalčių, korpusų) surinkimas iš atskirų detalių. Baldų surinkimas iš vienetų ar atskirų detalių. Baldų furnitūra (rankenėlės, spynelės, lankstai, sąvaržos, sklėsčiai ir kiti apkaustai, naudojami baldų detalių junginiams) ir jos montavimas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.4. Paruošti baldus realizuoti.	Atskirų gaminių, jų vienetų pakavimas plėvele, gofruotu kartonu ar kitomis medžiagomis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
4. Baldų gamyba iš masyvinės medienos (LTKS III)	4.1. Pjaustyti masyvinę medieną baldams gaminti.	Medienos pjaustymo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Masyvinės medienos pjaustymas diskinėmis, juostinėmis staklėmis išilgai, skersai, įžambiai, kreivai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	4.2. Atlikti antrines masyvinės medienos ruošinių, detalių baldams gaminti paruošimo operacijas.	Antrinių masyvinės medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas.

		Obliavimas lyginimo, reismusinėmis obliavimo staklėmis. Klijavimo įrenginių darbo režimų keitimas, preso atramų reguliavimas, nustatymas. Tašelių, skydų, ilginių sandūrų klijavimas įvairaus tipo presais. Darbas su gręžimo, frezavimo, tekinimo, šlifavimo, kalibravimo ir kitomis antrinio apdirbimo staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	4.3. Surinkti baldus iš masyvinės medienos ruošinių.	Grotelinių, korpusinių ir kitų baldų surinkimas. Baldų furnitūra (rankenėlės, spynelės, lankstai, sąvaržos, skląščiai ir kiti apkaustai, naudojami baldų detalių junginiams) ir jos montavimas. Baldų vienetų (stalčių, korpusų) surinkimas iš atskirų detalių. Baldų surinkimas iš vienetų ar atskirų detalių. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	4.4. Gaminti pintus baldų elementus.	Pynimo žaliavų, pagrindo pasiruošimas, baldų elementų pynimas.
	4.5. Paruošti baldus realizuoti.	Atskirų gaminių, jų vienetų pakavimas plėvele, gofruotu kartonu ar kitomis medžiagomis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
5. Kietųjų baldų apdaila (LTKS III)	5.1. Apdailinti kietuosius baldus rankiniu būdu.	Medžiagų ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties ir koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninių duomenų lapus. Medienos gaminių paruošimas apdailai: glaistymas, šlifavimas, dulkių nuvalymas. Detalių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas teptukais, voleliais, tamponais ir kitais rankiniais apdailos įrankiais. Tarpinis šlifavimas rankiniu būdu, taurinimas (poliravimas). Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės

		kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	5.2. Apdailinti kietuosius baldus mechanizuotu būdu.	Medžiagų, įrenginių ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties, koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninių duomenų lapus. Medienos gaminių paruošimas apdailai: šakų, sakinių kišenėlių užtaisymas, glaistymas, šlifavimas mechanizuotu būdu. Detalių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas, įvairaus tipo purkštuvais. Tarpinis šlifavimas mechanizuotu būdu. Taurinimas (poliravimas) mechanizuotu būdu. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
6. Minkštųjų baldų gamyba (LTKS III)	6.1. Pjaustyti minkštinamąsias, apmušimo ir papildomas minkštųjų baldų gamybos medžiagas.	Minkštinamųjų ir papildomų medžiagų pjaustymo įrenginių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Porolono pjaustymas į lapus, detales. Tikslių iškarpų baldų gaminiams siūti gaminimo būdai. Audinio žymėjimo ir sukirpimo būdai. Apmušimo medžiagų klojinių skersinis, išilginis pjaustymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	6.2. Formuoti ir klijuoti minkštinamąsias ir papildomas minkštųjų baldų gamybos medžiagas.	Minkštųjų baldų karkasai, rėmai, minkštinamųjų, paklotinių ir papildomų medžiagų formavimas, klijavimas kontaktiniais kljais. Spyruoklių, paminkštinimo ir dengiančių medžiagų išdėstymo ir pritvirtinimo būdai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	6.3. Surinkti ir apmušti minkštuosius baldus.	Minkštinamųjų, aptraukimo ir apmušimo medžiagų savybės. Minkštųjų baldų furnitūra ir jos montavimas, dekoratyvinių detalių, sagčių, juostelių, sagų ir kitų priedų pridaigstymo, priklijavimo

		ir prisiuvimo būdai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	6.4. Paruošti baldus realizuoti.	Atskirų gaminių, jų vienetų pakavimas plėvele, gofruotu kartonu ar kitomis medžiagomis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam pagrindinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pradinis išsilavinimas ir mokymasis pagrindinio ugdymo programoje arba pagrindinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

3. Kvalifikacijos pavadinimas: medienos apdirbimo staklininkas, LTKS III

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: darbas su pozicinėmis medienos apdirbimo staklėmis, įrenginiais, kompiuterinio skaitmeninio valdymo (toliau – CNC) medienos apdirbimo centrais. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, medienos apdirbimo įrankiai, įrenginiai ir staklės, CNC medienos apdirbimo centrai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: medienos apdirbimo staklininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės
------------------------------------	---

	dirbti medienos apdirbimo įmonėse arba steigti smulkių verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo veiklų vykdymas (LTKS III)	1.1. Sandėliuoti medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Medienos apdirbimo staklininko darbams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių krovimas ir sandėliavimas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.2. Paruošti ir sutvarkyti medienos apdirbimo staklininko darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Medienos apdirbimo staklininko darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, staklininko darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas ir taikymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.3. Skaityti medienos gaminių darbo brėžinius.	Braižybos, medienos gaminių brėžinių standartai. Sutartiniai žymėjimai medienos gaminių darbo brėžiniuose, jų reikšmės. Naudojimasis darbo brėžiniais. Darbo brėžinių eskizavimas. Medienos gaminių darbo brėžinių braižymo būdai. Medienos gaminių brėžinių braižymo pagrindai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.4. Nustatyti medienos biologinę ir kokybinę rūšis.	Medienos gaminiams naudojama mediena ir vizualus medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos, branduolio,

		šerdis) ir ydų nustatymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.5. Matuoti, žymėti medieną ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Medienos ruošinių ir detalių matavimas pagal darbo brėžinius arba eskizus rulete, sulankstomu metru, slankmačiu. Ruošinių, detalių žymėjimas ant medienos medžiagų liniuotėmis, lekalais. Žaliavų sąnaudų apskaičiavimas, medienos užlaidų nustatymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
2. Darbas pozicinėmis (vieno technologinio veiksmo) medienos apdirbimo staklėmis ir įrenginiais (LTKS III)	2.1. Dirbti pirminio medienos apdirbimo staklėmis.	Pirminio medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas. Pjaustymas diskinais, juostiniais, rėminiais pjūklais išilgai, skersai, įžambiai, kreivai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.2. Dirbti antrinio medienos apdirbimo staklėmis.	Antrinio medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas. Darbas su lyginimo, reismusinėmis, keturpusėmis obliavimo, frezavimo staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.3. Dirbti statinių konstrukcinių medienos elementų antrinio apdirbimo staklėmis.	Konstrukcinių elementų gamybos staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas. Darbas keturpusėmis, dygių, lizdų frezavimo, skylių gręžimo, skobimo, tekinimo staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.

		kokybę.
	2.4. Dirbti medienos šlifavimo staklėmis.	Šlifavimo staklių juostų keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas. Darbas su juostinėmis, diskinėmis, būgninėmis šlifavimo staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.5. Dirbti medienos kljavimo įrenginiais.	Kljavimo įrenginių darbo režimų keitimas, presavimo atramų reguliavimas, nustatymas. Kljavimo įrenginių valdymas. Tašų, skydų, ilginių sandūrų kljavimas įvairaus tipo presais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.6. Dirbti medienos smulkinimo įrenginiais.	Medienos smulkinimo įrenginių, pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Įrenginių valdymas. Atpjovų, atraižų smulkinimas įvairaus tipo smulkintuvais. Saugus smulkinimo žaliavos padavimas į smulkintuvą, smulkinių masės transportavimas į tolimesnius technologinius įrenginius. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.7. Dirbti medienos smulkinių presavimo įrenginiais.	Medienos smulkinių presavimo įrenginių, presavimo prietaisų keitimas, nustatymas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Įrenginių valdymas. Darbas su granuliu, briketų gamybos įrenginiais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
3. Darbas CNC medienos apdirbimo centrais (LTKS III)	3.1. Dirbti 3 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankiai, ruošinio prispaudimo įrenginiai. CNC staklių nustatymo režimai. Darbas 3 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais vadovaujant

		aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.2. Dirbti 4 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankiai, ruošinio prispaudimo įrenginiai. CNC staklių nustatymo režimai. Darbas 4 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam pagrindinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pradinis išsilavinimas ir mokymasis pagrindinio ugdymo programoje arba pagrindinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

4. Kvalifikacijos pavadinimas: pjautinės medienos gamybos operatorius, LTKS III

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: apvaliosios medienos rūšiavimas, rąstų pjautymas į pjautinę medieną (neapipjautas, apipjautas lentas, tašus), jos rūšiavimas, sandėliavimas), medinės taros gamyba. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, rąstų rūšiavimo, nužievinimo, pjautymo ir pjautinės medienos transportavimo, rūšiavimo, paketavimo įrenginiai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose ir lauke. Papildoma informacija: pjautinės medienos gamybos operatorius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir
------------------------------------	--

	sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti pjautinės medienos apdirbimo įmonėse arba steigti smulkų verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo veiklų vykdymas (LTKS III)	1.1. Paruošti ir sutvarkyti pjautinės medienos gamybos operatoriaus darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Pjautinės medienos gamybos operatoriaus darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Apvaliosios medienos transportavimas. Ergonomikos supratimas, darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Profesinės rizikos veiksnų, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas ir taikymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.2. Skaityti rąstų pjaustymo pjūklų rinkinių korteles.	Rąstų pjaustymo būdai, tinkamiausio pjūklų rinkinio parinkimas, norint gauti spindulinius arba tangentinius pjūvius. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.3. Matuoti medieną ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Apvaliosios ir pjautinės medienos matavimas, tūrio apskaičiavimas, naudojimasis apvaliosios medienos tūrio lentelėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
2. Apvaliosios medienos pjaustymas (LTKS III)	2.1. Rūšiuoti apvaliąją medieną.	Apvaliosios medienos rūšiavimas įvertinant biologinę rūšį, matmenis, kreivumą, ydas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.

	2.2. Lupti apvaliosios medienos žievę.	Juostinių rąstų pjaustymo staklių diskinių žievės įpjoviklių nustatymas, atšipusių įpjoviklių keitimas. Rąstų žievės lupimo įrenginių, įrankių keitimas, nustatymas, derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Rąstų žievės lupimo įrenginių valdymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.3. Pjaustyti rąstus mechanizuotu būdu.	Rąstų pjaustymo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Pjaustymas horizontaliomis siaurajuostėmis diskinėmis staklėmis, gateriais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.4. Gaminti medinę tarą.	Medinės taros rūšys, gaminimo būdai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
3. Pjautinės medienos rūšiavimas ir sandėliavimas (LTKS III)	3.1. Rūšiuoti pjautinę medieną.	Medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos, branduolio, šerdies), ydų, matmenų ir kitų parametų nustatymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.2. Sandėliuoti pjautinę medieną.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Pjautinės medienos gamybai reikalingų žaliavų krovimas, sandėliavimas ir transportavimas. Medienos rietuvių formavimas rankiniu būdu. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
Specializacijos kvalifikacijos vienetas (nurodant jo lygį pagal LTKS)	Kompetencijos	Kompetencijų ribos
1. Pjautinės medienos	1.1. Pjaustyti rąstus	Pervežamųjų rąstų pjaustymo

gamyba pervežamaisiais įrenginiais (LTKS III)	pervežamosiomis juostinėmis staklėmis.	staklių transportavimas automobiliu, staklių sumontavimas ir laikinos darbo vietos įrengimas. Pervežamųjų rąstų pjaustymo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, rąsto užvertimo ant staklių, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Pjaustymas pervežamosiomis rąstų pjaustymo staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.2. Smulkinti atpjovas pervežamuoju smulkintuvu.	Pervežamojo atpjovų smulkintuvo transportavimas automobiliu, smulkintuvo sumontavimas ir laikinos darbo vietos įrengimas. Pervežamojo atpjovų smulkintuvo įrankių keitimas, nustatymas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Atpjovų smulkinimas pervežamuoju smulkintuvu. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam pagrindinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pradinis išsilavinimas ir mokymasis pagrindinio ugdymo programoje arba pagrindinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams</i>	Netaikoma.	

(jeigu taikoma)	
-----------------	--

5. Kvalifikacijos pavadinimas: stalius, LTKS III

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: staliaus gaminių gamyba pozicinėmis medienos apdirbimo staklėmis, įrenginiais, CNC medienos apdirbimo centrais. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, rankiniai, elektriniai staliaus įrankiai, medienos apdirbimo įrenginiai ir staklės, CNC medienos apdirbimo centrai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: stalius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti medienos apdirbimo įmonėse.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo veiklų vykdymas (LTKS III)	1.1. Sandėliuoti medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius, nustatyti medienos rūšis.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Staliaus darbams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių krovimas ir sandėliavimas. Vizualus medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos, branduolio, šerdies), ydų nustatymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.2. Paruošti ir sutvarkyti staliaus darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Staliaus darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, staliaus darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas ir taikymas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.

	1.3. Skaityti medienos gaminių darbo brėžinius.	Braižybos, medienos gaminių brėžinių standartai. Sutartiniai žymėjimai medienos gaminių darbo brėžiniuose, jų reikšmės. Naudojimas darbo brėžiniais. Medienos gaminių darbo brėžinių braižymo būdai. Medienos gaminių brėžinių eskizavimas, braižymo pagrindai. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.4. Matuoti, žymėti medieną ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Medienos matavimas pagal darbo brėžinius arba eskizus rulete, sulankstomu metru, kampumačiu, slankmačiu. Ruošinių, detalių žymėjimas ant medienos medžiagų liniuotėmis, lekalais. Žaliavų sąnaudų apskaičiavimas, medienos užlaidų nustatymas. Kitų medienos gaminių gamybos sąnaudų apskaičiavimas. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
2. Medienos apdirbimas rankiniais, rankiniais elektriniais ir pneumatiniiais staliaus įrankiais (LTKS III)	2.1. Apdirbti medieną rankiniais staliaus įrankiais.	Rankinių staliaus įrankių paruošimas darbui, įrankių galandimas, reguliavimas, rankenų tvarkymas. Medienos kalimas įvairaus tipo plaktukais, lizdų kaltavimas rankiniais kaltais, pjaustymas įvairaus tipo rankiniais pjūklais, obliavimas įvairaus tipo rankiniais obliais, skylių grėžimas rankiniais grąžtais, medienos šlifavimas rankiniu būdu šlifavimo audeklu arba popieriumi. Nesudėtingų junginių (kampiniai, galiniai, viduriniai, ilginimo ir pan.) gamyba rankiniais įrankiais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	2.2. Apdirbti medieną rankiniais elektriniais ir pneumatiniiais staliaus įrankiais.	Rankinių elektrinių, pneumatinių staliaus įrankių paruošimas darbui, pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, įvairių priedų (liniuočių, atramų, fiksatorių ir pan.) uždėjimas, nustatymas. Medienos pjaustymas diskiniiais rankiniais elektriniais pjūklais,

		siaurapjūkliais, obliavimas, frezavimas rankiniais elektriniais įrankiais, šlifavimas rotaciniais, ekscentriniais, linijiniais, juostiniais šlifuokliais, gręžimas, sukimas rankiniais elektriniais, akumulatoriniais gręžtuvais, suktuvais, kalimas pneumatiniiais įrankiais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
3. Medienos apdirbimas staklėmis, įrenginiais ir 3 ašių CNC medienos apdirbimo centrais (LTKS III)	3.1. Apdirbti medieną pozicinėmis (vieno technologinio veiksmo) staklėmis.	Pirminio medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas. Pjaustymas diskinėmis, juostinėmis, staklėmis išilgai, skersai, įžambiai, kreivai. Darbas lyginimo, reismusinėmis, keturpusėmis obliavimo, frezavimo, dygių, lizdų frezavimo, skylių gręžimo, skobimo, tekinimo, juostinėmis, diskinėmis, būgninėmis, kalibravimo šlifavimo staklėmis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.2. Apdirbti medieną 3 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankių, ruošinio prispaudimo įrenginių parinkimas, nustatymas, derinimas pagal apdirbamą medžiagą, centrų funkcijas ir gaminio techninius reikalavimus. CNC staklių nustatymo režimai Darbas 3 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais, vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	3.3. Klijuoti medienos gaminius, naudojant klijavimo įrenginius.	Klijavimo įrenginių darbo režimų keitimas, preso atramų reguliavimas, nustatymas. Klijavimo įrenginių valdymas ir kontrolė. Tašų, skydų, ilginių sandūrų klijavimas įvairaus tipo presais. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.

4. Stalio gaminių gamimas (LTKS III)	4.1. Gaminti tiesmetrinius gaminius ir kitus interjero elementus.	Sienų, lubų, grindų, statinių elementų, langų, laiptų, durų tiesmetrinių gaminių gamyba. Sijų, kolonų apdailos elementų, palangių, medinių dekoratyvinių pertvarų, sienelių, širmų ir kitų interjero elementų gamyba. Gaminų apdaila rankiniu ir mechanizuotu būdu. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	4.2. Gaminti langus, duris.	Tradicinių, Euro profilio langų, vidinių, rėminių, įsprūdinių, skydinių durų gamyba. Gaminų apdaila rankiniu ir mechanizuotu būdu. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	4.3. Paruošti stalo gaminius realizuoti.	Atskirų gaminių, jų vienetų pakavimas plėvele, gofruotu kartonu ar kitomis medžiagomis. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetų (nurodant jo lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Stalo gaminių apdaila (LTKS III)	1.1. Apdailinti stalo gaminius rankiniu būdu.	Medžiagų ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties, koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninius duomenų lapus. Stalo gaminių paruošimas apdailai: glaistymas, šlifavimas, dulkių nuvalymas. Stalo gaminių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas, teptukais, voleliais, tamponais ir kitais rankiniais apdailos įrankiais. Tarpinis šlifavimas rankiniu būdu, taurinimas (poliravimas). Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
	1.2. Apdailinti stalo gaminius mechanizuotu būdu.	Medžiagų, įrenginių ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties, koncentracijos apdailos medžiagų

		paruošimas pagal techninius duomenų lapus. Staliaus gaminių paruošimas apdailai: šakų, sakinių kišenėlių užtaisymas, glaistymas, šlifavimas mechanizuotu būdu. Staliaus gaminių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas, įvairaus tipo purkštuvais. Tarpinis šlifavimas mechanizuotu būdu. Taurinimas (poliravimas) mechanizuotu būdu. Darbai atliekami vadovaujant aukštesnės kvalifikacijos darbuotojui ir jam prižiūrint darbų kokybę.
2. Staliaus gaminių remontas (LTKS III)	2.1. Remontuoti paprastus staliaus gaminius.	Remonto darbų apimčių įvertinimas, remonto medžiagų, technologijų parinkimas. Įvairaus tipo paprastų staliaus gaminių ir jų elementų remontas (detalių pakeitimas naujomis).
	2.2. Remontuoti paprastus baldus.	Remonto darbų apimčių įvertinimas, remonto medžiagų, technologijų parinkimas. Įvairaus tipo paprastų baldų ir jų elementų remontas (detalių pakeitimas naujomis).
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam pagrindinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pradinis išsilavinimas ir mokymasis pagrindinio ugdymo programoje arba pagrindinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautinės sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams</i>	Netaikoma.	

(jeigu taikoma)	
-----------------	--

6. Kvalifikacijos pavadinimas: baldžius, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: baldų ir jų elementų gamyba. Tipinės darbo priemonės: baldų gamybos įrankiai, staklės, įrenginiai, linijos. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: baldžius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti baldų gamybos įmonėse arba steigti smulkųjį verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų baldų gamybos veiklą vykdymas (LTKS IV)	1.1. Sandėliuoti medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Baldžiaus darbams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių krovimas ir sandėliavimas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.2. Paruošti ir sutvarkyti baldžiaus darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Baldžiaus darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus ir įrankių paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, baldžiaus darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių naudojimas ir žemesnės kvalifikacijos darbuotojų supažindinimas su jomis. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas, taikymas ir atsakomybė. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.3. Skaityti baldų	Braižybos, baldų brėžinių

	gamybos darbo brėžinius.	standartai ir braižymo būdai. Baldų brėžinių skaitymas, braižymas ir eskizavimas ir naudojant grafinio vaizdavimo kompiuterių programas.
	1.4. Nustatyti masyvinės medienos ir lakštinių medžiagų kokybinę rūšį.	Baldų gamyboje naudojama masyvinė mediena, vizualus medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos, branduolio, šerdies) ir ydų nustatymas. Baldų gamyboje naudojamos lakštinės medžiagos (medienos drožlių, plaušų, skiedrų ir kitų smulkinių plokštės, faneros), medžiagų sudėtis ir joms taikomi pagrindiniai kokybės reikalavimai, vizualus ydų nustatymas.
	1.5. Matuoti, žymėti ruošinius ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Baldų ruošinių ir detalių matavimas pagal darbo brėžinius arba eskizus rulete, sulankstomu metru, kampumačiu, slankmačiu. Ruošinių, detalių žymėjimas ant medienos medžiagų liniuotėmis, lekalais. Žaliavų sąnaudų apskaičiavimas, užlaidų nustatymas. Kitų baldų gamybos sąnaudų apskaičiavimas. Darbas elektroniniais matavimo stendais ir kitomis matavimo priemonėmis.
2. Medienos apdirbimas rankiniais, rankiniais elektriniais ir pneumatiniiais įrankiais (LTKS IV)	2.1. Apdirbti medieną rankiniais ir rankiniais elektriniais įrankiais.	Rankinių, rankinių elektrinių, baldžiaus įrankių paruošimas darbui, pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, įvairių priedų (liniuočių, atramų, fiksatorių ir pan.) uždėjimas, nustatymas. Medienos pjaustymas diskiniiais rankiniais elektriniais pjūklais, siaurapjūkliais, frezavimas rankiniais elektriniais įrankiais, šlifavimas rotaciniais, ekscentriniais, linijiniais, juostiniais šlifuokliais, gręžimas, sukimas rankiniais elektriniais, akumulatoriniais gręžtuvais, suktuvais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.2. Apdirbti medieną pneumatiniiais įrankiais.	Pneumatinių baldžiaus įrankių paruošimas darbui. Šlifavimas

		rotaciniais, ekscentriniais, šlifuoškiais, gręžimas, sukimas, kalimas pneumatiniiais įrankiais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
3. Baldų gamyba iš lakštinių medžiagų (LTKS IV)	3.1. Pjaustyti lakštines medžiagas baldams gaminti.	Lakštinių medžiagų pjaustymo staklių rūšys, elementai. Lakštinių medžiagų pjaustymas pozicinėmis staklėmis ir formatinėmis CNC pjaustymo staklėmis, kreivalinijinis ruošinių frezavimas universaliosiomis CNC staklėmis.
	3.2. Atlikti antrines lakštinių medžiagų ruošinių apdirbimo operacijas.	Lakštinių medžiagų antrinių operacijų staklių rūšys, elementai. Kiaurymių gręžimas ruošiniuose ir detalėse. Ruošinių ir detalių kraštų apdirbimas (apdailinimas). Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	3.3. Surinkti baldus iš lakštinių medžiagų.	Korpusinių baldų surinkimas. Minkštųjų baldų rėmų ir karkasų gamyba. Baldų vienetų (stalčių, korpusų) surinkimas iš atskirų detalių. Baldų surinkimas iš vienetų ar atskirų detalių. Baldų furnitūra (rankenėlės, spynelės, lankstai, sąvaržos, sklėsčiai ir kiti apkaustai, naudojami baldų detalių junginiams) ir jos montavimas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
4. Baldų gamyba iš masyvinės medienos (LTKS IV)	4.1. Pjaustyti masyvinę medieną baldams gaminti.	Medienos pjaustymo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Masyvinės medienos pjaustymas diskinėmis, juostinėmis staklėmis išilgai, skersai, įžambiai, kreivai. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	4.2. Atlikti antrines	Antrinių masyvinės medienos

	masyvinės medienos ruošinių baldams gaminti paruošimo operacijas.	apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Obliavimas lyginimo, reismusinėmis, keturpusėmis obliavimo staklėmis. Klijavimo įrenginių darbo režimų keitimas, preso atramų reguliavimas, nustatymas. Klijavimo įrenginių valdymas ir kontrolė. Tašelių, skydų, ilginių sandūrų klijavimas įvairaus tipo presais. Darbas su gręžimo, frezavimo, tekinimo, šlifavimo ir kitomis antrinio apdirbimo staklėmis. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	4.3. Surinkti baldus iš masyvinės medienos ruošinių.	Grotelinių, korpusinių ir kitų baldų surinkimas. Baldų furnitūra (rankenėlės, spynelės, lankstai, sąvaržos, sklėsčiai ir kiti apkaustai, naudojami baldų detalių junginiams) ir jos montavimas. Baldų vienetų (stalčių, korpusų) surinkimas iš atskirų detalių. Baldų surinkimas iš vienetų ar atskirų detalių. Minkštų baldų rėmų ir karkasų gamyba. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	4.4. Gaminti pintus baldų elementus.	Pynimo žaliavų, pagrindo pasiruošimas, baldų elementų pynimas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
5. Minkštųjų baldų gamyba (LTKS IV)	5.1. Pjaustyti minkštinamąsias, apmušimo ir papildomas minkštųjų baldų gamybos medžiagas.	Minkštinamųjų ir papildomų medžiagų pjaustymo įrenginių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Įrenginių valdymas ir kontrolė. Porolono pjaustymas į lapus, detales, profilius, trimatis porolono

		pjaustymas. Tikslų iškarpų baldų gaminams siūti gaminimo būdai. Audinio žymėjimo ir sukirpimo būdai. Apmušimo medžiagų klotinių skersinis, išilginis, kreivalinijinis pjaustymas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	5.2. Formuoti ir klijuoti minkštinamąsias ir papildomas minkštųjų baldų gamybos medžiagas.	Minkštųjų baldų karkasai, rėmai, minkštinamųjų, paklotinių ir papildomų medžiagų formavimas, klijavimas kontaktiniais klėjais. Spyruoklių, paminkštinimo ir dengiančių medžiagų išdėstymo ir pritvirtinimo būdai. Klijų parinkimas, saugus naudojimas, purškimas purkštuvais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	5.3. Surinkti ir apmušti minkštuosius baldus.	Minkštinamųjų, aptraukimo ir apmušimo medžiagų savybės. Minkštųjų baldų furnitūra ir jos montavimas, dekoratyvinių detalių, sagčių, juostelių, sagų ir kitų priedų pridaigstymo, priklijavimo ir prisiuvimo būdai. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Baldų remontas (LTKS IV)	1.1. Parinkti baldų remontui reikalingas medžiagas ir apskaičiuoti remonto sąnaudas.	Baldų remonto rūšys. Baldų remontui naudojamos medžiagos ir priemonės. Remonto medžiagų parinkimas ir pritaikymas, remonto sąnaudų įvertinimas.
	1.2. Taisyti baldų mechaninius defektus.	Remonto technologijų parinkimas ir remonto darbų apimčių įvertinimas. Įvairaus tipo baldų ir jų elementų remontas (detalių pakeitimas naujomis, esamų remontas, jų stiprinimas). Baldų jungčių remontas.
	1.3. Taisyti baldų apdailos defektus.	Baldų apdailinių paviršių remonto technologijų parinkimas ir remonto darbų apimčių įvertinimas.

2. Baldinių medžiagų siuvimas (LTKS IV)	2.1. Sukirpti baldines medžiagas.	Pagal brėžinį iškarpu parinkimas, lekalu parengimas, lekalu išdėstymas. Medžiagos, jų struktūra, technologinės savybės ir sukirpimo ypatumai. Žaliavos išeigos vertinimas. Detalių žymėjimas medžiagoje rankiniu ir mechaniniu būdu. Rankinis ir mechaninis medžiagų klojimas, skirtumai klojant skirtingo asortimento medžiagas. Siuvinio detalių sukirpimas. Sukirpimo įrenginiai, kilnojamiosios ir stacionarios supjovimo mašinos, jų veikimo principai, saugumo instrukcijos, parametrų nustatymo reikalavimai. Kerpamų medžiagų defektų nustatymas. Kirpinių kokybės vertinimas (vizualus patikrinimas, pamatavimas, palyginimas su šablonais ir pagal technologinius gaminio dokumentus). Pagrindiniai sukirpimo defektai, jų šalinimas.
	2.2. Paruošti baldinių medžiagų detales.	Medžiagos siuvimo būdai. Detalių apdorojimo būdai, siuvimo technologija ir schemas.
	2.3. Jungti atskiras baldinių medžiagų detales į gaminį.	Detalių jungimo į gaminį technologija, schemas, tarpusavyje susijusių technologinių siuvimo operacijų atlikimo seka. Jungiamosios, kraštų apdorojimo ir apdailos mašininės siūlės, jų siuvimas.
	2.4. Atlikti baigiamuosius baldinių medžiagų siuvimo darbus.	Baigiamieji siuvimo darbai, drėgminio šiluminio apdorojimo darbai. Drėgminio šiluminio apdorojimo įranga, jos parametrų nustatymas. Medžiagų atsparumas karščiui. Furnitūros, detalių tvirtinimas. Gaminio kokybės įvertinimas.
3. Kietųjų baldų apdaila (LTKS IV)	3.1. Apdailinti kietuosius baldus rankiniu būdu.	Medžiagų ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties ir koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninių duomenų lapus. Medienos gaminių paruošimas apdailai: glaistymas, šlifavimas, dulkių nuvalymas. Detalių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas teptukais, voleliais, tamponais ir kitais

		rankiniais apdailos įrankiais. Tarpinis šlifavimas rankiniu būdu, taurinimas (poliravimas). Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	3.2. Apdailinti kietuosius baldus mechanizuotu būdu.	Medžiagų, įrenginių ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties, koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninių duomenų lapus. Medienos gaminių paruošimas apdailai: šakų, sakinių kišenėlių užtaisymas, glaistymas, šlifavimas mechanizuotu būdu. Detalių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas, įvairaus tipo purkštuvais. Tarpinis šlifavimas mechanizuotu būdu. Taurinimas (poliravimas) mechanizuotu būdu. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

7. Kvalifikacijos pavadinimas: medienos apdirbimo staklininkas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: darbas pozicinėmis medienos apdirbimo staklėmis, įrenginiais, CNC medienos apdirbimo centrais, medienos medžiagų, ruošinių ir gaminių gamybos linijomis. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, medienos apdirbimo įrankiai, įrenginiai ir staklės, CNC medienos apdirbimo centrai, linijos. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: medienos apdirbimo staklininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais, kitais staklininko darbus reglamentuojančiais dokumentais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti medienos apdirbimo įmonėse arba steigti smulkųjį verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo veiklų vykdymas (LTKS IV)	1.1. Sandėliuoti medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Medienos apdirbimo staklininko darbams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių krovimas ir sandėliavimas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.2. Paruošti ir sutvarkyti medienos apdirbimo staklininko darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Medienos apdirbimo staklininko darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, staklininko darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių naudojimas ir žemesnės kvalifikacijos darbuotojų supažindinimas su jomis. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas, taikymas ir

		atsakomybė. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.3. Skaityti medienos gaminių darbo brėžinius.	Braižybos, medienos gaminių brėžinių standartai ir braižymo būdai. Medienos gaminių darbo brėžinių skaitymas, braižymas ir eskizavimas, naudojant grafinio vaizdavimo kompiuterių programas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.4. Nustatyti medienos biologinę ir kokybinę rūšis.	Medienos gaminiams naudojama mediena ir vizualus medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos, branduolio, šerdies), ydų nustatymas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.5. Matuoti, žymėti medieną ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Medienos ruošinių ir detalių matavimas pagal darbo brėžinius arba eskizus rulete, sulankstomu metru, kampumačiu, slankmačiu. Ruošinių, detalių žymėjimas ant medienos medžiagų liniuotėmis, lekalais. Žaliavų sąnaudų apskaičiavimas, medienos užlaidų nustatymas. Kitų medienos gaminių gamybos sąnaudų apskaičiavimas. Darbas elektroniniais matavimo stendais ir kitomis matavimo priemonėmis. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
2. Darbas pozicinėmis (vieno technologinio veiksmo) medienos apdirbimo staklėmis ir įrenginiais (LTKS IV)	2.1. Dirbti pirminio medienos apdirbimo staklėmis.	Pirminio medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Pjaustymas diskiniais, juostiniais, rėminiais pjūklais išilgai, skersai, įžambiai, kreivai.

		Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.2. Dirbti antrinio medienos apdirbimo staklėmis.	Antrinio medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Darbas lyginimo, reismusinėmis, keturpusėmis obliavimo, frezavimo staklėmis. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.3. Dirbti statinių konstrukcinių medienos elementų gamybos staklėmis.	Konstrukcinių medienos elementų (gegnių, sijų ir sienoju) gamybos staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Darbas keturpusėmis dygių, lizdų frezavimo, skylių gręžimo, skobimo, tekinimo staklėmis. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.4. Dirbti medienos šlifavimo staklėmis.	Šlifavimo staklių juostų keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Darbas juostinėmis, diskinėmis, būgninėmis, kalibravimo šlifavimo staklėmis. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.5. Dirbti bepjuvenio medienos apdirbimo staklėmis.	Bepjuvenio apdirbimo metodo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Darbas dalijamosiomis, drožimo, lukštinimo ir kitomis,

		drožlių nesudarančiomis staklėmis.
	2.6. Dirbti specializuotomis medienos gaminių gamybos staklėmis.	Specializuotų medienos gaminių gamybos staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Darbas specializuotomis degtukų, maisto pramonės pagaliukų, cilindrinų dygių, sagų ir kitomis specializuotomis medienos gaminių staklėmis.
	2.7. Dirbti medienos kljavimo įrenginiais.	Kljavimo įrenginių darbo režimų keitimas, preso atramų reguliavimas, nustatymas. Kljavimo įrenginių valdymas ir kontrolė. Tašų, skydų, ilginių sandūrų kljavimas įvairaus tipo presais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
3. Darbas CNC medienos apdirbimo centrais (LTKS IV)	3.1. Dirbti 3 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankių, ruošinio prispaudimo įrenginių parinkimas, nustatymas, derinimas pagal apdirbamą medžiagą, centrų funkcijas ir gaminio techninius reikalavimus. 3 ašių CNC medienos apdirbimo centrų programavimo režimų parinkimas, nustatymas, CNC medienos apdirbimo centrų valdymas ir kontrolė. Darbas 3 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	3.2. Dirbti 4 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankių, ruošinio prispaudimo įrenginių parinkimas, nustatymas, derinimas pagal apdirbamą medžiagą, centrų funkcijas ir gaminio techninius reikalavimus. 4 ašių CNC medienos apdirbimo centrų programavimo režimų parinkimas, nustatymas, CNC medienos apdirbimo centrų valdymas ir kontrolė. Darbas 4 ašių universaliais CNC medienos

		apdirbimo centrais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetas (nurodant jo lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Darbas automatizuotomis medienos apdirbimo linijomis (LTKS IV)	1.1. Dirbti lakštinių medienos medžiagų gamybos linijomis.	Lakštinių medienos medžiagų gamybos linijų įrankių, prietaisų keitimas, nustatymas, įrenginių derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Darbo režimų parinkimas, derinimas, kontrolė. Įrenginių valdymas ir kontrolė. Darbas medienos drožlių, plaušų, orientuotų skiedrų, faneros, masyvinės medienos skydų ir su kitomis lakštinių medienos medžiagų gamybos linijomis.
	1.2. Dirbti medienos ruošinių gamybos linijomis.	Medienos ruošinių gamybos linijų įrankių, prietaisų keitimas, nustatymas, įrenginių derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Darbo režimų parinkimas, derinimas, kontrolė. Įrenginių valdymas ir kontrolė. Darbas su medienos ruošinių gamybos linijomis.
	1.3. Dirbti medienos gaminių gamybos linijomis.	Medienos gaminių gamybos linijų įrankių, prietaisų keitimas, nustatymas, įrenginių derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Darbo režimų parinkimas, derinimas, kontrolė. Įrenginių valdymas ir kontrolė. Darbas medienos gaminių gamybos linijomis.
	1.4. Dirbti medienos kuro gamybos linijomis.	Medienos kuro gamybos linijų prietaisų keitimas, nustatymas, įrenginių derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Darbo režimų parinkimas, derinimas, kontrolė. Įrenginių valdymas ir kontrolė. Darbas medienos kuro gamybos (skiedrų, granulių, briketų) linijomis.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus	

<i>(reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

8. Kvalifikacijos pavadinimas: pjautinės medienos gamybos operatorius, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: apvaliosios medienos rūšiavimas, rąstų pjautymas į pjautinę medieną (neapipjautas, apipjautas lentas, tašus) pjautinės medienos rūšiavimas, sandėliavimas. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, rąstų rūšiavimo, rąstų žievės lupimo, pjautymo ir pjautinės medienos transportavimo, rūšiavimo, paketavimo įrenginiai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose ir lauke. Papildoma informacija: pjautinės medienos gamybos operatorius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti pjautinės medienos apdirbimo įmonėse arba steigti smulkųjį verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo veiklų vykdymas (LTKS IV)	1.1. Paruošti ir sutvarkyti pjautinės medienos gamybos operatoriaus darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Pjautinės medienos gamybos operatoriaus darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus ir įrankių paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo

		zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, pjautinės medienos gamybos operatoriaus darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Apvaliosios medienos transportavimas. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas, taikymas ir atsakomybė. Kokybės sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių taikymas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.2. Skaityti rąstų pjaustymo pjūklų rinkinių korteles.	Rąstų pjaustymo būdai, optimalių pjaustymo pjūklų rinkinio sudarymo principai, medienos išeigos įvertinimas, tinkamiausio sąstato parinkimas, norint gauti spindulinius arba tangentinius pjūvius.
	1.3. Matuoti medieną ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Apvaliosios ir pjautinės medienos matavimas, tūrio apskaičiavimas, naudojimas apvaliosios medienos tūrio lentelėmis. Pjautinės medienos nuodžiūvio įvertinimas.
2. Apvaliosios medienos pjaustymas ir medinės taros gamyba (LTKS IV)	2.1. Rūšiuoti apvaliąją medieną.	Apvaliosios medienos rūšiavimas, įvertinant biologinę rūšį, matmenis, kreivumą, ydas. Apvaliosios medienos rūšiavimo linijos valdymas ir kontrolė. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.2. Lupti apvaliosios medienos žievę.	Juostinių rąstų pjaustymo staklių diskinių žievės įpjoviklių nustatymas, atšipusių keitimas. Rąstų žievės lupimo įrenginių įrankių keitimas, nustatymas, derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Rąstų žievės lupimo įrenginių valdymas ir kontrolė. Rąstų žievės lupimas su būgniniais, plunksniniais, diskiniiais ir kitais įrenginiais. Darbų skyrimas

		žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.3. Pjaustyti rąstus mechanizuotu būdu.	Rąstų pjaustymo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Pjaustymas horizontaliomis siaurajuostėmis ir vertikalėmis plačiajuostėmis, diskinėmis staklėmis, gateriais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
3. Pjautinės medienos rūšiavimas ir sandėliavimas (LTKS IV)	3.1. Rūšiuoti pjautinę medieną.	Medienos biologinės, kokybinės rūšies, stipruminės klasės (C16, C24 klasės), pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balanos, branduolio, šerdies), ydų, matmenų ir kitų parametrų nustatymas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	3.2. Sandėliuoti pjautinę medieną.	Saugaus krovinų perkėlimo mechanizuotu būdu ir sandėliavimo taisyklės. Pjautinės medienos gamybai reikalingų žaliavų, krovimas, sandėliavimas ir transportavimas. Medienos rietuvių formavimas mechanizuotu būdu. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
Specializacijos kvalifikacijos vienetas (nurodant jo lygį pagal LTKS)	Kompetencijos	Kompetencijų ribos
1. Medienos hidroterminis apdirbimas (LTKS IV)	1.1. Džiovininti medieną.	Medienos džiovinimo kameros užkrovimas, drėgnio jutiklių sudėjimas, džiovinimo proceso paleidimas. Medienos džiovinimas konvekciniuose, kondensaciniuose, vakuuminiuose ir kitokiose džiovyklose. Medienos džiovyklų valdymas. Džiovinimo procesų priežiūra. Išdžiovintos medienos

		kokybės, drėgno, matmenų ir kitų parametrų įvertinimas.
	1.2. Įmirkyti medieną.	Medienos įmirkymo įrenginio užkrovimo kokybės įvertinimas, tinkamų impregnavimo, antiseptikavimo, antipirenavimo ir kitų medžiagų parinkimas, įmirkymo proceso paleidimas. Medienos įmirkymas vakuumas-slėgis-vakuumas, purškimo ir paprastojo pamerkimo būdais. Medienos įmirkymo įrenginių valdymas ir kontrolė. Mirkymo procesų priežiūra, režimų koregavimas. Įmirkytos medienos kokybės, drėgno, įmirkymo gylio ir kitų parametrų įvertinimas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokyti pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

9. Kvalifikacijos pavadinimas: stalius, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: staliaus gaminių gamyba pozicinėmis medienos apdirbimo staklėmis, įrenginiais, CNC medienos apdirbimo centrais. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, rankiniai, elektriniai staliaus įrankiai, medienos apdirbimo
------------------------------------	--

	įrenginiai ir staklės, CNC medienos apdirbimo centrai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: stalius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti medienos apdirbimo įmonėse arba steigti smulkuji verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos apdirbimo veiklų vykdymas (LTKS IV)	1.1. Sandėliuoti medžiagas, ruošinius, surinkimo vienetus ir gaminius, nustatyti medienos rūšis.	Saugaus krovinių perkėlimo rankomis ir sandėliavimo taisyklės. Staliaus darbams reikalingų medžiagų, ruošinių, gaminių krovimas ir sandėliavimas. Medienos biologinės, kokybinės rūšies, pagrindinių pjūvių, anatominių požymių (balana, branduolys, šerdis), ydų nustatymas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.2. Paruošti ir sutvarkyti staliaus darbo vietą.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Staliaus darbams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Medžiagų išdėstymas darbo zonoje, darbo vietos, atlikus darbus, sutvarkymas, atliekų rūšiavimas ir sutvarkymas. Ergonomikos supratimas, staliaus darbo vietos paruošimo reikalavimai ir jų laikymasis. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių naudojimas ir žemesnės kvalifikacijos darbuotojų supažindinimas su jomis. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas, taikymas ir atsakomybė. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.3. Skaityti medienos	Braižybos, medienos gaminių

	gaminių darbo brėžinius.	brėžinių standartai ir braižymo būdai. Medienos gaminių brėžinių skaitymas, braižymas ir eskizavimas, naudojant grafinio vaizdavimo kompiuterių programas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	1.4. Matuoti, žymėti medieną ir apskaičiuoti žaliavų sąnaudas.	Medienos ruošinių detalių ir pan. matavimas pagal darbo brėžinius arba eskizus rulete, sulankstomu metru, kampumačiu, slankmačiu. Ruošinių, detalių žymėjimas ant medienos medžiagų liniuotėmis, lekalais, medienos sąnaudų apskaičiavimas, medienos užlaidų nustatymas. Kitų staliaus gaminių gamybos sąnaudų apskaičiavimas. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
2. Medienos apdirbimas rankiniais, rankiniais elektriniais ir pneumatiniiais staliaus įrankiais (LTKS IV)	2.1. Apdirbti medieną rankiniais staliaus įrankiais.	Rankinių staliaus įrankių paruošimas darbui, įrankių galandimas, reguliavimas. Lizdų kaltavimas rankiniais kaltais, pjaustymas įvairaus tipo rankiniais pjūklais, obliavimas įvairaus tipo rankiniais obliais, skylių gręžimas rankiniais grąžtais, medienos šlifavimas rankiniu būdu šlifavimo audeklu arba popieriumi. Sudėtingų junginių (kregždės uodegos, „japoniško“ tipo junginių ir pan.) gamyba rankiniais įrankiais. Profilinių, įgaubtų, išgaubtų detalių obliavimas, kreivalinijinis kiaurapjūvis pjaustymas rėminiais ir vienrankiais pjūklais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.2. Apdirbti medieną rankiniais elektriniais ir pneumatiniiais staliaus įrankiais.	Rankinių elektrinių, pneumatinių staliaus įrankių paruošimas darbui, pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, įvairių priedų (liniuočių, atramų, fiksatorių ir pan.) uždėjimas, nustatymas.

		Medienos pjaustymas diskiniiais rankiniais elektriniais pjūklais, siaurapjūkliais, obliavimas, frezavimas rankiniais elektriniais įrankiais, šlifavimas rotaciniais, ekscentriniais, linijiniais, juostiniais šlifuočiais, gręžimas, sukimas rankiniais elektriniais, akumuliatoriniais gręžtuvais, suktuvais, kalimas pneumatiniiais įrankiais. Kreivalinijinis, uždary lizdų, stalviršio sujungimo lizdų frezavimas įvairių šablonų pagalba. Dėžinių junginių gamyba frezavimo mašinėlėmis ir specialiaisiais šablonais, įvairaus tipo junginių gamyba specializuotais frezavimo įrankiais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
3. Medienos apdirbimas pozicinėmis (vieno technologinio veiksmo) staklėmis ir įrenginiais (LTKS IV)	3.1. Apdirbti medieną pozicinėmis (vieno technologinio veiksmo) staklėmis.	Pirminio ir antrinio medienos apdirbimo staklių pjovimo įrankių keitimas, nustatymas, staklių derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas ir kontrolė. Pjaustymas diskinėmis, juostinėmis, staklėmis išilgai, skersai, įžambiai, kreivai. Darbas lyginimo, reismusinėmis, keturpusėmis obliavimo, frezavimo, dygių, lizdų frezavimo, skylių gręžimo, skobimo, tekinimo, juostinėmis, diskinėmis, būgninėmis, kalibravimo šlifavimo ir kitomis pozicinėmis staklėmis. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	3.2. Klijuoti medienos gaminius, naudojant klijavimo įrenginius.	Klijavimo įrenginių darbo režimų keitimas, preso atramų reguliavimas, nustatymas. Klijavimo įrenginių valdymas ir kontrolė. Tašų, skydų, ilginių sandūrų klijavimas įvairaus tipo presais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų

		veiklos priežiūra.
4. Darbas CNC medienos apdirbimo centrais (LTKS IV)	4.1. Dirbti 3 ir 4 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankių, ruošinio prispaudimo įrenginių parinkimas, nustatymas, derinimas pagal apdirbamą medžiagą, centrų funkcijas ir gaminio techninius reikalavimus. 3 ir 4 ašių CNC medienos apdirbimo centrų programavimo režimų parinkimas, valdymas ir kontrolė. Darbas 3 ir 4 ašių universaliais CNC medienos apdirbimo centrais. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	4.2. Dirbti langų ir durų gamybos CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankių, ruošinio prispaudimo įrenginių parinkimas, nustatymas, derinimas pagal apdirbamą medžiagą, centrų funkcijas ir langų, durų techninius reikalavimus. Langų ir durų CNC medienos apdirbimo centrų programavimo režimo parinkimas, valdymas ir kontrolė. Darbas langų ir durų gamybos CNC medienos apdirbimo centrais.
5. Staliaus gaminių gaminimas (LTKS IV)	5.1. Gaminti tiesmetrinius gaminius ir kitus interjero elementus.	Sienų, lubų, grindų, statinių elementų, langų, laiptų, durų tiesmetrinių gaminių gamyba. Sijų, kolonų apdailos elementų, palangių, medinių dekoratyvinių pertvarų, sienelių, širmų ir kitų interjero elementų gamyba. Gaminų apdaila rankiniu ir mechanizuotu būdu. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	5.2. Gaminti langus, duris, laiptus.	Tradicinių, dvigubų, Euro profilio, pasyvaus namo ir kitokių langų gamyba. Lauko ir vidinių, lentinių, rėminių, įsprūdinių, skydinių, faneruotų ir kitokio tipo durų gamyba. Įvairių konstrukcijų tiesių, posūkinių, suktų, sraigtinių ir kitokio tipo laiptų gamyba. Medienos gaminių, įvairaus tipo langų, durų ir kitų staliaus gaminių surinkimas vertikaliais, horizontaliais rėminiais presais ir

		rankiniais sraigtiniais veržtuvais. Gaminių apdaila rankiniu ir mechanizuotu būdu. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Stalio gaminių remontas ir atnaujinimas (LTKS IV)	1.1. Remontuoti ir atnaujinti langus.	Remonto darbų apimčių įvertinimas, remonto medžiagų ir technologijų parinkimas. Įvairaus tipo langų, blokų ir jų elementų remontas (detalių pakeitimas naujomis, esamų remontas, jų stiprinimas). Langų atnaujinimas, integruojant stiklo paketus, sandarinimo tarpines, naujus funkcinės furnitūros elementus.
	1.2. Remontuoti ir atnaujinti duris.	Remonto darbų apimčių įvertinimas, remonto medžiagų, technologijų parinkimas. Įvairaus tipo durų, blokų ir jų elementų remontas (detalių pakeitimas naujomis, esamų remontas, jų stiprinimas). Durų atnaujinimas integruojant sandarinimo tarpines, naujus funkcinės furnitūros elementus.
	1.3. Remontuoti ir atnaujinti laiptus ir interjero elementus.	Remonto darbų apimčių įvertinimas, remonto medžiagų, technologijų parinkimas. Įvairaus tipo laiptų ir kitų interjero elementų remontas (detalių pakeitimas naujomis, esamų remontas, jų stiprinimas).
2. Stalio gaminių apdaila (LTKS III)	2.1. Apdailinti stalio gaminius rankiniu būdu.	Medžiagų ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties, koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninius duomenų lapus. Stalio gaminių paruošimas apdailai: glaistymas, šlifavimas, dulkių nuvalymas. Stalio gaminių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas, teptukais, voleliais, tamponais ir kitais rankiniais apdailos įrankiais. Tarpinis šlifavimas rankiniu būdu, taurinimas (poliravimas). Darbų

		skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
	2.2. Apdailinti staliaus gaminius mechanizuotu būdu.	Medžiagų, įrenginių ir įrankių apdailinimo procesams parinkimas ir paruošimas. Reikiamos sudėties, koncentracijos apdailos medžiagų paruošimas pagal techninius duomenų lapus. Staliaus gaminių paruošimas apdailai: šakų, sakinių kišenėlių užtaisymas, glaistymas, šlifavimas mechanizuotu būdu. Staliaus gaminių beicavimas, gruntavimas, dažymas, lakavimas, įvairaus tipo purkštuvais. Tarpinis šlifavimas mechanizuotu būdu. Taurinimas (poliravimas) mechanizuotu būdu. Darbų skyrimas žemesnės kvalifikacijos darbuotojams, jų instruktavimas apie darbų eigą ir jų veiklos priežiūra.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

10. Kvalifikacijos pavadinimas: medienos gaminių ir baldų gamybos meistras, LTKS V

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: medienos gaminių ir baldų gamyba. Tipinės darbo priemonės: asmeninės apsaugos priemonės, rankiniai, elektriniai medienos apdirbimo įrankiai, įrenginiai ir staklės, CNC medienos apdirbimo centrai. Tipinės darbo sąlygos: veikla susijusi su rankiniu fiziniu darbu, dirbama patalpose. Papildoma informacija: medienos gaminių ir baldų gamybos meistras savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti medienos apdirbimo, baldų gamybos įmonėse arba steigti smulkųjį verslą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Bendrųjų medienos gaminių ir baldų gamybos veiklą organizavimas (LTKS V)	1.1. Organizuoti darbo vietos paruošimą ir sutvarkymą.	Darbo vietos paruošimo pagal darbų saugos reikalavimus, ergonomikos principus organizavimas. Gamybiniam procesams reikalingų darbo priemonių, įrangos, inventoriaus ir įrankių parinkimas, užsakymas ir sandėliavimo organizavimas, laikantis gamintojo reikalavimų ir nepažeidžiant jų kokybės. Pavaldžių darbuotojų aprūpinimas asmeninėmis saugos priemonėmis, darbų saugos laikymosi užtikrinimas. Darbo vietos paruošimo reikalavimai, gamybinius procesus reglamentuojantys norminiai dokumentai. Darbo vietos, atlikus darbus, atliekų sutvarkymo reikalavimai. Darbo vietų modernizavimas, efektyvesnių darbo vietų kūrimas, LEAN sistemos ar panašių optimizavimo priemonių taikymas.
	1.2. Skaityti ir braižyti medienos gaminių ir baldų darbo brėžinius.	Medienos gaminių ir baldų brėžinių standartai ir braižymo būdai. Darbo brėžinių skaitymas. Darbo brėžinio formatas: popierinis, skaitmeninė 2D bei 3D vizualizacija. Darbo brėžinių braižymas ir eskizavimas, rankiniu būdu bei naudojant grafinio vaizdavimo kompiuterių programas. Pastabų ir pasiūlymų teikimas projektuotojams, konstruktoriams.

	1.3. Teikti rekomendacijas medienos gaminių ir baldų gamybos komerciniams pasiūlymams ir prižiūrėti užsakymų vykdymą.	Ekonomikos pagrindai, gaminio savikaina. Paslaugų vadybos, rinkodaros pagrindai. Bendravimo su klientu pagrindai. Pasiūlymų klientams rengimas. Klientų užsakymų vykdymo planavimas, derinimas, priežiūra.
2. Medienos gaminių ir baldų gamybos organizavimas ir kontrolė (LTKS V)	2.1. Organizuoti medienos gaminių ir baldų gamybą.	Medienos gaminių (baldų, langų, laiptų durų tiesmetrinių gaminių ir kitų) gamybos organizavimas. Darbams atlikti reikalingų medžiagų ir pagamintos produkcijos kiekio skaičiavimas, darbų projektų nagrinėjimas. Darbų atlikimo priemonių, būdų ir medžiagų parinkimas. Medienos parinkimas pagal rūšis ir kategorijas, reikalingo kiekio apskaičiavimas pagal brėžinius. Sklandaus gamybinio proceso organizavimas, užsakymų atlikimo, darbo jėgos paskirstymo, medžiagų tiekimo, įrenginių apkrovimo grafikų sudarymas, planavimas, derinimas. Kompiuterinių programų naudojimas gamybos organizavimo procesuose. Sinchroninių gamybos sistemų ir jų priemonių diegimas, priežiūra, kontrolė.
	2.2. Kontroliuoti medienos gaminių ir baldų gamybą ir kokybę.	Gamybinių procesų: žaliavų išėigos, darbo našumo, tinkamos įrangos, įrankių parinkimo bei naudojimo, normų vykdymo kontrolė. Atliekamų darbų ir pagamintos produkcijos tikrinimas pagal kokybės kontrolės reikalavimus.
	2.3. Diegti naujoves ir priimti sprendimus dėl veiksmų nenumatytais atvejais.	Sprendimų dėl netipinės situacijos, priėmimas (savo kompetencijos ribose). Darbuotojų darbo metodų, technologinių procesų, operacijų tobulinimas, medienos apdirbimo, medienos gaminių ir baldų gamybos technologijų naujovių stebėsena ir diegimas darbe.
3. Pavaldžių darbuotojų organizavimas ir mokymas (LTKS V)	3.1. Organizuoti ir prižiūrėti žemesnės kvalifikacijos darbuotojų darbą.	Modernios kokybės valdymo priemonės (pavyzdžiui, LEAN Kaizen). Darbuotojų komandos formavimas ir palaikymas. Darbuotojų motyvavimas. Savo ir

		pavaldžių asmenų darbo planavimas ir organizavimas, paskirstymas, darbo laiko dokumentacijos pildymas.
	3.2. Mokyti žemesnės kvalifikacijos darbuotojus ir vertinti jų kompetencijas.	Įvadinio žemesnės kvalifikacijos stalių mokymo organizavimas ir vykdymas, darbuotojų mokymo poreikių nustatymas, tęstinio darbuotojų mokymo organizavimas ir vykdymas. Darbuotojų lyderystės skatinimas. Darbo kultūros skatinimas, diegimas, palaikymas. Žemesnės kvalifikacijos stalių kompetencijų vertinimas.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Baldų gamyba (LTKS V)	1.1. Gaminti kietuosius baldus.	Tradicijas atspindinčių individualios gamybos, vienetinių, autorinių kietųjų baldų (stalų, kėdžių, korpusinių baldų su lenktomis, sferinėmis durelėmis) gamyba. Modernių, autorinių dizainerių kietųjų baldų (vienetinių, modulinį, transformuojamų ir pan.) gamyba, taikant modernias technologijas.
	1.2. Gaminti minkštuosius baldus.	Modernių, sudėtingų formų autorinių dizainerių minkštųjų baldų (vienetinių, modulinį, transformuojamų ir pan.) gamyba, taikant modernias medžiagas ir technologijas.
2. Medienos apdirbimas (LTKS V)	2.1. Dirbti sudėtingomis medienos apdirbimo staklėmis ir įrenginiais.	Kopijavimo frezavimo, specializuotų, tam tikrai medienos apdirbimo operacijai atlikti, staklių pjovimo įrankių parinkimas, nustatymas, derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Staklių valdymas.
	2.2. Dirbti specializuotais CNC medienos apdirbimo centrais.	Pjovimo įrankių, ruošinio prispaudimo įrenginių parinkimas, nustatymas, derinimas pagal apdirbamą medžiagą, centrų funkcijas ir gaminio techninius reikalavimus. 5 ašių, konstrukcinių statinių, langų ir durų gamybos CNC medienos apdirbimo centrų programavimo pagrindai. Darbas 5

		ašių universaliais, konstrukcinių statinių, langų ir durų gamybos CNC medienos apdirbimo centrais.
	2.3. Dirbti automatizuotomis medienos apdirbimo linijomis.	Medienos gaminių ruošinių ir detalių apdirbimo linijų įrankių, keitimas, nustatymas, įrenginių derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Tinkamų darbo režimų parinkimas, derinimas, kontrolė. Įrenginių valdymas. Darbas medienos gaminių ruošinių ir detalių apdirbimo linijomis, robotais. Medienos gaminių apdailos linijų įrankių, purškimo galvūčių, užnešimo velenų ir kitų prietaisų keitimas, nustatymas, įrenginių derinimas, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Tinkamų darbo režimų, apdailos medžiagų parinkimas, derinimas, kontrolė. Įrenginių valdymas. Darbas medienos gaminių veleninėmis, ultra violetinių spindulių, purškimo apdailos linijomis, robotais.
3. Pjautinės medienos gamyba (LTKS V)	3.1. Pjaustyti rąstus sudėtingomis schemomis.	Rąstų pjaustymas tašiniu segmentiniu (tangentinė mediena), sektoriniu (spindulinė arba tangentinė mediena), „ratu“, ketvirtiniu (švedų) ir kitais sudėtingais būdais, schemomis.
	3.2. Pjaustyti rąstus automatizuotomis linijomis.	Rąstų pjaustymo linijų pjovimo režimų nustatymas, įrankių keitimas, nustatymas, linijos derinimas, atraminių, kreipiančiųjų, pastūmos ir kitų prietaisų reguliavimas, nustatymas. Linijos valdymas ir kontrolė. Darbas su gaterinėmis, diskinių, juostinių pjovimo, frezavimo (redjuseriai) įrenginių linijomis.
4. Staliaus gaminių gamyba (LTKS V)	4.1. Atlikti sudėtingus staliaus gaminių gamybos procesus.	Tradicinės, modernios staliaus gaminių medžiagos, įrankiai, įranga bei gamybos būdai. Medienos lenkimas įvairiais būdais, šablonų, ruošinių prispaudimo, pastūmos ir kitos papildomos gamybinės įrangos projektavimas ir gamyba. Sudėtingų ir atsakingų staliaus gaminių junginių išmanymas ir

		atlikimas. Naujausių staliaus gaminių gamybos technologijų diegimas. Lietuvos ir pasaulinės stalystės tradicijų ypatumų išmanymas.
	4.2. Gaminti sudėtingus staliaus gaminius.	Tradicijas atspindinčių individualios gamybos langų, durų, laiptų ir kitų staliaus gaminių gamyba. Modernių arkinių langų, durų, kuoplinių, sferinių švieslangių, laiptų lenktomis laiptasijomis, porankių ir kitų detalių gamyba, taikant naujausias technologijas.
5. Medienos gaminių restauravimas (LTKS V)	5.1. Organizuoti medienos gaminių restauravimo darbus.	Lietuvos Respublikos ir tarptautiniai nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių teisiniai aktai. Restauratoriaus etikos kodekso laikymasis. Paveldosauginių savybių analizė. Medienos gaminių (langų, durų, laiptų ir baldų interjero elementų) vertinimas vizualiai ir prietaisais. Objekto ankstesnių restauravimų bei epochinių pakeitimų nustatymas. Defektų, jų atsiradimo priežasčių nustatymas. Restauravimo sprendimų priėmimas. Restauravimo procesų plano sudarymas. Restauravimo būdų ir technologijų parinkimas. Restauravimo darbų (gaminų detalių pakeitimas naujomis, gaminių detalių remontas, jų stiprinimas) organizavimas. Atliktų darbų tikrinimas pagal kokybės kontrolės reikalavimus.
	5.2. Restauruoti medienos gaminius.	Sudėtingų, stipriai sunykusių, daug epochinių pakeitimų turinčių medienos gaminių restauravimas. Medienos gaminių, turinčių nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių apsaugos statusą, restauravimas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam kvalifikaciją teikiančią švietimo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią švietimo	

	programą taikomi šie reikalavimai: LTKS IV lygio baldžiaus arba medienos apdirbimo staklininko, arba pjautinės medienos gamybos operatoriaus, arba staliaus (arba ją atitinkanti) kvalifikacija arba ne trumpesnė kaip 5 metų profesinė patirtis, atitinkanti kvalifikaciją.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Asmenys, norintys užsiimti medienos gaminių restauravimo veikla, taip pat turi turėti nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialisto atestatą (veiklos rūšis – tvarkomųjų paveldosaugos darbų atlikimas, specializacija – medžių apdailos ir stalių gaminių darbai).
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas teisės aktų nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

11. Kvalifikacijos pavadinimas: medienos gaminių gamybos inžinierius, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: medienos ir medienos gaminių gamybos techninių įrenginių paruošimo naudoti, naudojimo, priežiūros, remonto ir atnaujinimo organizavimas, gamybos proceso organizavimas ir gamybos priemonių projektavimas. Tipinės darbo priemonės: kompiuterinė įranga, medienos apdirbimo automatizuota ir rankinė įranga, kompiuterinių sąmatų parengimo programos, kompiuterinės projektavimo programos. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas. Papildoma informacija: medienos gaminių gamybos inžinierius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti technikos ir technologijų projektavimo (mokslinėse gamybinėse) firmose, gamybos ir techninių paslaugų įmonėse, valdymo, administravimo bei kokybės kontrolės institucijose.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Medienos techninių įrenginių eksploatavimo, remonto proceso ir priežiūros organizavimas (LTKS VI)	1.1. Koordinuoti medienos techninių įrenginių tinkamą eksploatavimą.	Naudojami įrenginiai, jų savybės, gamybiniai pajėgumai. Energijos sistemų (elektros, suspausto oro, vandens tiekimo, kondicionavimo) veikimas ir priežiūra. Techninės įrangos brėžinių skaitymas ir braižymas. Įrenginių programinės įrangos, išsklotinių šablonai. Įrenginių pritaikymo gamybai

		organizavimas. Kompiuterizuotų technologijų valdymas. Įrenginių kompiuterizuotas (automatizuotas) valdymas. Naudojamų medžiagų ir produkcijos standartai. Neatitikčių atsiradimo priežastys ir jų šalinimo būdai. Saugos ir sveikatos taisyklės. Priešgaisrinės saugos taisyklės. Elektrosaugos taisyklės. Techniniai atliekamų darbų reikalavimai. Dokumentų apskaita. Gamybos procesas ir jo organizavimo reikalavimai. Problemų, susijusių su įrenginiais, sprendimas. Sprendimų, reikalingų problemoms spręsti, priėmimas ir įgyvendinimas. Metodų, reikalingų užduotims spręsti, savarankiškas pasirinkimas. Naudojamų įrenginių (pjovimo, frezavimo įrenginių, linijų, CNC medienos apdirbimo centrų), įrankių (pjovimo, obliavimo rankinių ir elektrinių įrankių, apdailos, montavimo įrankių, kljavimo įrankių (spaustų, tepimo velenėlių, glaistyklių, mentelių)) tinkamo eksploatavimo ir naudojimo darbo procese užtikrinimas. Energijos įrenginių darbo sąlygos. Priešlaikinio susidėvėjimo priežastys. Techninės dokumentacijos, projektų, sąmatų sudarymo reikalavimai. Technologinių įrenginių remonto (darbų grafikų), eksploatacijos kontrolės, remonto ir techninio aptarnavimo registravimo dokumentų rengimo reikalavimai.
	1.2. Organizuoti gamybos įrenginių remonto veiklas.	Tarpremontinės techninės priežiūros reikalavimai. Perspektyvinių, metinių, ketvirtinių / mėnesinių įrenginių priežiūros ir remonto planų (biudžeto) rengimo reikalavimai. Planinio profilaktinio bei avarinio remonto darbų organizavimo žinios. Kontroliniai standartai ir techninės priežiūros procedūros. Techninės įrangos brėžiniai. Įrenginių įsigijimo / remonto kaštų vertinimo, biudžeto / sąmatos sudarymo žinios. Įrenginio

		priėmimo remontuoti taisyklės. Gedimų rūšys, nustatymo būdai. Komplektavimas. Įrenginių detalių ir jų gedimų analizės būdai. Gedimų šalinimo būdai. Techninės dokumentacijos parengimo reikalavimai: gaminio priėmimo remontuoti aktas, gedimų nustatymo žiniaraštis, komplektavimo žiniaraštis, gaminio išbandymo ir priėmimo aktas. Technologinių dokumentų pildymo reikalavimai. Gavinių ir lydinčių dokumentų atitikties reikalavimai. Įrenginių įsigijimo, remonto kaštų vertinimas, biudžeto / sąmatos sudarymo reikalavimai. Atsargų lygio normos ir optimizavimas. Įrenginių ir jų detalių pirkimo planų sudarymas. Įrangos pirkimo procedūros ir būdai.
	1.3. Organizuoti techninių mechatroninių sistemų aptarnavimą ir vertinimą.	Mechatroninių ir elektroninių sistemų (hidraulinių, pneumatinių, mechaninių, elektroninių sistemų ir jų elementų) eksploatavimo ir techninio aptarnavimo taisyklės. Mechatroninių, elektroninių sistemų eksploatavimo saugos reikalavimai. Mechatroninės sistemos komponentų (jutiklių, valdymo ir vykdymo įrenginių, hidraulinių sistemų, pneumatinių sistemų, mechaninių sistemų) būklės vertinimas.
2. Gamybos proceso ir priemonių projektavimas (LTKS VI)	2.1. Projektuoti technologinį gamybos procesą.	Medienos apdirbimo, pjovimo, džiovinimo, gręžimo, frezavimo, kalibravimo, šlifavimo, obliavimo, kljavimo, presavimo, dygių pjovimo ir kiti procesai. Medienos gamybos procesų aptarnavimo sistemos. Technologinio gamybos proceso inžinerinių uždavinių sprendimas. Medienos sektoriuje naudojamų įrenginių techninės charakteristikos. Technologinis gamybos procesas. Gamybos planų sudarymo programų žinojimas. Techninių dokumentacijų rengimo ir pildymo reikalavimai. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių diegimas ir priežiūra, duomenų analizė ir

		sprendimų, remiantis jais, priėmimas.
	2.2. Projektuoti ir tobulinti technologinę įrangą.	Įrenginių veiklos optimizavimo (aptarnavimo kaštų mažinimo, energinio taupymo mechanizmų sudarymo ir kitos) žinios. Reikalavimai skaičiavimams atlikti. Inžinerinių projektų kaštų vertinimo metodai. Analizės žinios. Įrenginių aptarnavimo laiko optimizavimas. Techninės užduoties analizės būdai. Techninio pasiūlymo teikimo reikalavimai. Projektiniai ir stiprumo skaičiavimo metodai. Gaminio konstravimo būdai. Konstravimo dokumentacijos reikalavimai. Įrenginių ir jų detalių gedimai. Gedimų šalinimo būdai. Įrenginių ir jų dalių atnaujinimo būdai. Kontrolės būdai ir kontroliuojami parametrai.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Medienos ir medienos gaminių gamybos proceso organizavimas (LTKS VI)	1.1. Parinkti įrenginius pagal gamybos struktūrą ir technologijos pobūdį.	Medienos apdirbimo, pjovimo, džiovinimo, gręžimo, frezavimo, kalibravimo, šlifavimo, obliavimo, kljavimo, presavimo, dygių pjovimo ir kiti procesai. Medienos gamybos procesų aptarnavimo sistemos. Medienos sektoriuje naudojamų įrenginių techninės charakteristikos, pavyzdžiui, pjovimo staklių, kraštų apdailinimo staklių / linijų, frezavimo staklių, obliavimo staklių, šlifavimo staklių, gręžimo staklių, presų, universalių kombinuotų staklių, tekinimo staklių, lukšto paruošimo staklių, medienos džiovyklų, drožlių nutraukimo įrangos, medienos atliekų smulkintuvų ir presų, CNC įrenginių.
	1.2. Nustatyti naujo gaminio įdiegimo į gamybą galimybes.	Naujų gaminių techninės dokumentacijos ir konstrukcijų reikalavimai. Naujo gaminio projekto susiejimo su normatyvine dokumentacija žinios. Naujo gaminio įdiegimo į gamybą

		galimybių analizės žinios.
	1.3. Kontroliuoti technologinio proceso būseną ir produkcijos kokybę.	Gamybai naudojamų medžiagų ir pusfabrikačių sąnaudų analizės žinios. Procesų kokybės užtikrinimo ir gerinimo būdai. Produkcijos kokybės problemų, susijusių su įrenginių darbu, sprendimo būdai. Techninių dokumentacijų rengimo ir pildymo reikalavimai.
2. Baldų gamybos proceso organizavimas (LTKS VI)	2.1. Parinkti įrenginius pagal gamybos struktūrą ir technologijos pobūdį.	Baldų gamybos įrenginiai (lukšto karpymo įrenginiai, hidraulinis presas, CNC medienos apdirbimo centras, formatinio pjovimo staklės, kraštų apdailinimo įrenginiai, frezavimo staklės, gręžimo staklės, ciklonai, kompresoriai, vakuuminiai siurbiai, šlifavimo staklės, skaitmeninio valdymo gręžimo staklės, apdailos medžiagų dengimo ir džiovinimo mašinos). Baldų gamybos įrenginių techninės dokumentacijos parengimo reikalavimai. Gamybai naudojamų medžiagų ir pusfabrikačių sąnaudų paskaičiavimo metodai. Technologiniai įrangos režimai.
	2.2. Nustatyti naujo gaminio įdiegimo į gamybą galimybes.	Naujų gaminių techninės dokumentacijos ir konstrukcijų reikalavimai. Naujo gaminio projekto susiejimo su normatyvine dokumentacija žinios. Naujo gaminio įdiegimo į gamybą galimybių analizės žinios.
	2.3. Kontroliuoti technologinio proceso būseną ir produkcijos kokybę.	Gamybai naudojamų medžiagų ir pusfabrikačių sąnaudų analizės žinios. Procesų kokybės užtikrinimo ir gerinimo būdai. Produkcijos kokybės problemų, susijusių su įrenginių darbu, sprendimo būdai. Techninių dokumentacijų rengimo ir pildymo reikalavimai.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties išsilavinimą, profesinio bakalauro ar bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų	

<i>taikomi)</i>	krypties pirmosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant pirmosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

12. Kvalifikacijos pavadinimas: medienos gaminių gamybos inžinierius, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: medienos, medienos gaminių, baldų gamybos veiklos planavimas, valdymas, procesų optimizavimas ir tobulinimas. Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, organizacinė technika, ryšio priemonės, transporto priemonės. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas. Papildoma informacija: medienos gaminių gamybos inžinierius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti vadovais, kokybės vadovais, technologais medienos apdirbimo, ruošinių, elementų, baldų gamybos įmonėse, valstybės valdymo institucijose, formuojančiose politiką ir ūkinę veiklą šioje srityje.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Medienos gaminių ir baldų gamybos proceso organizavimas (LTKS VII)	1.1. Organizuoti medienos gaminių ir baldų gamybos procesą.	Medienos ir medienos gaminių gamybos planų sudarymo proceso bei savalaikio jų vykdymo reikalavimai. Resursų, veiklos,

		susijusios su gaminių kokybe ir kiekiu, kaštų ir terminų laikymusi ir darbo jėgos poreikiais, planavimo ir savalaikio produkcijos tiekimo reikalavimai. Gamybos strategijos ruošimo žinios. Gamybai reikalingų įrankių ir įrenginių, medžiagų sąnaudų, darbuotojų skaičiaus, gamybos efektyvumo ir kitų gamybos efektyvumą lemiančių veiksnių numatymas. Biudžeto valdymo žinios. Pramonės, verslo, administravimo ir kitokių projektų analizė. Būtinų darbo priemonių numatymas. Technologinių įrenginių ir įrangos techniniai reikalavimai ir eksploatavimo taisyklės. Medienos ir medienos gaminių gamybos procesai ir įrenginių veikimo principai. Efektyvių ir rentabilių gamybos verslo ir administravimo operacijų nustatymo būdai. Gamyboje kylančių problemų analizės ir sprendimo būdai. Darbuotojų darbo saugos gamyboje kontrolė, saugaus darbo ir nelaimingų atsitikimų profilaktikos priemonės.
	1.2. Nustatyti darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikį ir organizuoti mokymus.	Naujų darbo vietų kūrimo (įskaitant dalyvavimą darbuotojų atrankose) arba mažinimo reikalavimai. Personalo valdymas. Gamybos padalinių darbuotojų mokymų poreikio nustatymo būdai ir priemonės.
2. Medienos gaminių ir baldų gamybos kokybės užtikrinimas (LTKS VII)	2.1. Kontroliuoti medžiagų kokybę ir jų panaudojimą.	Medžiagų kokybės standartai. Medžiagų apskaitos ir jų kokybės nustatymo metodika. Produkto gamybai reikalingų žaliavų / medžiagų ir energetinių resursų normatyvai. Medžiagų kokybės ir saugos standartai. Techninės įrangos kokybės ir saugos reikalavimai. Kokybės vadybos sistemų ir standartų reikalavimai medžiagų kokybei ir jų panaudojimui. Aplinkosaugos standartų reikalavimai medžiagų kokybei ir jų panaudojimui.
	2.2. Kontroliuoti darbo efektyvumą.	Kontrolės planų ir taikytinų kontrolės priemonių sudarymo reikalavimai. Pokyčių valdymas.

		Gamybos proceso standartizavimas. Efektyvaus medžiagų ir įrenginių naudojimo būdai. Darbo laiko apskaitos tyrimų rengimo ir organizavimo reikalavimai bei rezultatų panaudojimo būdai. Darbuotojų poreikio nustatymo būdai. Darbo našumo didinimo būdai ir priemonės.
	2.3. Kontroliuoti medienos gaminių ir baldų gamybos procesus.	Medžiagų (apdailintos medienos drožlių plokštės, masyviosios medienos, medienos plaušų plokštės, klijuotos faneros, lukšto) charakteristikos. Kokybiško, našaus ir ekonomiško gamybos proceso organizavimas. Technologiniai parametrai, atitinkantys standartus ar kitus reikalavimus. Medienos apdirbimo, gaminių iš medienos gamybos technologijos. Gamybos procese metu naudojami įrenginiai. Baldų gamybos proceso (baldų projekto / schemos sudarymo, medžiagų pasirinkimo, šablono pritaikymo gamybai, baldų gamybos, surinkimo / sumontavimo, pristatymo) technologijos. Staklių ir įrenginių naudojimas, įrenginių veikimas. Įrenginių darbo ir kokybės reikalavimai. Techniniai, technologiniai, kokybės vadybos, aplinkosaugos, darbų saugos ir priešgaisrinės saugos reikalavimai. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių diegimas ir priežiūra, duomenų analizė ir sprendimų, remiantis jais, priėmimas. Gamybos apskaitos reikalavimai. Įrenginių, prietaisų kalibravimo organizavimo žinios. Baldų gamybos įrenginių našumo reikalavimai.
	2.4. Kontroliuoti gaminamą produkciją ir jos kokybę.	Gamybos duomenų rinkimo ir ataskaitų rengimo reikalavimai. Produkcijos kokybės rodikliai, gamybos apimčių ir terminų normos. Neatitiktinių produktų prevencijos organizavimo reikalavimai ir neatitiktinių

		produktų atsiradimo priežasčių analizės būdai. Neatitiktinių produktų tvarkymo procesai.
3. Medienos gaminių ir baldų gamybos procesų optimizavimas ir tobulinimas (LTKS VII)	3.1. Diegti gamyboje novatoriškus technologinius ir metodinius sprendimus.	Naujų technologijų, įrenginių ar metodikų pritaikomumas ir atsipirkimo įmonės aplinkoje įvertinimas. Gamybos proceso nuolatinio vystymo, inovacijų įsisavinimo organizavimas ir efektyvumo didinimas. Naujos įrangos ir įrenginių įsigijimas ir diegimo organizavimas. Pažangių darbo metodikų pritaikymas. Pažangių technologijų, medžiagų (įvairių plokščių (medienos, plastiko, augalų, modernių sintetinių medžiagų), įvairaus mirkyto popieriaus ir kitų medžiagų), konstrukcijų (lengvinančių konstrukcijų, korinių skydų, skirtingo tankio plokščių ir kitų) diegimo organizavimas. Pokyčių vadyba. Užsienio praktikų analizė, jų pritaikomumas.
	3.2. Analizuoti gamybos rezultatus ir rengti siūlymus gamybos procesams optimizuoti.	Analitiniai problemų sprendimo būdai. Tiekėjų ir potencialių klientų komercinių pasiūlymų analizė ir vertinimas. Medžiagų, žaliavų panaudojimo reikalavimai. Apskaita. Statistiniai ir nestatistiniai skaičiavimo metodai. Duomenų apdorojimas. Gamybos rodiklių analizė. Darbo užmokesčio sistemos gamybiniais padaliniais kūrimo bei tobulinimo reikalavimai. Kaštų optimizavimas, gamybos planavimas, gamybinių įrenginių atnaujinimo projektų valdymas. Medžiagų, žaliavų ir energijos taupaus naudojimo normos. Ekonominio veiksmingumo skaičiavimo metodai. Efektyvios ir ekonomiškos organizacinės sandaros įvertinimo metodai. Darbo vietų standartizavimo ir modernizavimo būdai ir priemonės. Netiesioginių kokybės kaštų įtakos įmonės rezultatams vertinimo būdai ir jų mažinimo priemonės.
Reikalavimai asmeniui	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį gamybos	

<i>kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties išsilavinimą, magistro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties antrosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant antrosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

II SKYRIUS

POPIERIAUS IR POPIERIAUS GAMINIŲ GAMYBOS POSEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

13. Kvalifikacijos pavadinimas: popieriaus gamybos operatorius, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: popieriaus ir plaušienos gaminių gamyba, naudojantis mašinomis, įrangos priežiūra. Tipinės darbo priemonės: valymo įrenginiai, sutirštintojai, siurbiai, rūšiuotuvai, enštiperiai, masės siurbiai, juostiniai presai. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpoje, būdinga svyruojanti temperatūra, dirbama individualiai ir komandoje. Papildoma informacija: popieriaus gamybos operatorius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti popieriaus ir jo gaminių gamybos įmonėse.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>

<i>vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>		
1. Popieriaus gamybos įrangos paruošimas ir priežiūra (LTKS IV)	1.1. Paruošti popieriaus gamybos įrangą ir žaliavas.	Asmeninės apsaugos priemonės, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Saugaus darbo su mašinomis, įranga ir įrenginiais reikalavimai. Darbo įrenginių ir priemonių paskirtis, naudojimo principai. Darbui reikalingų priemonių, įrangos, inventoriaus paruošimas. Ergonomikos principai, darbo vietos paruošimo ir sutvarkymo reikalavimai ir jų laikymasis. Atliekų rūšiavimas. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinojimas, taikymas ir atsakomybė. Žaliavų (užpildų, klijavimo medžiagų, vandens ir pan.) ir elektros energijos sąnaudų normos. Medžiagų ir žaliavų (makulatūros arba celiuliozės, vandens) kokybiniai rodikliai, jų paruošimas. Cheminių medžiagų charakteristikos ir joms keliami reikalavimai. Technologinės instrukcijos, produktų technologinės kortelės ir užduoties vykdymo instrukcijos. Technologinės įrangos (audeklių, tinklų ir pan.), darbo įrenginių naudojimo principai.
	1.2. Prižiūrėti popieriaus gamybos įrangą.	Popieriaus gamybos proceso parametrai. Popieriaus gaminimo mašinos veikimo principai, suderinimas. Gedimų nustatymo ir šalinimo būdai ir priemonės, reikalingų įrenginio dalių keitimas.
2. Darbas popieriaus gamybos įrenginiais (LTKS IV)	2.1. Apdirbti žaliavas popieriui gaminti.	Medžiagų ir žaliavų (makulatūros arba celiuliozės, vandens) kokybiniai rodikliai. Cheminių medžiagų charakteristikos ir joms keliami reikalavimai. Technologinės instrukcijos, produktų technologinės kortelės ir pamainos užduoties vykdymo instrukcijos. Technologinės įrangos (audeklių, tinklų ir pan.), darbo įrenginių naudojimo principai. Mechanikos žinios. Popieriaus gamybos proceso parametrai.

	2.2. Gaminti popierių ir plaušieną mašinomis ir gamybos linijomis.	Saugaus darbo su mašinomis, įranga ir įrenginiais reikalavimai. Darbo įrenginių ir įrangos techninės būklės reikalavimai. Masės valymo įrenginių, sutirštintojų, siurblių konstrukcija ir veikimo principai. Makulatūros masės smulkaus valymo ir rūšiavimo įrenginių technologiniai režimai, technologinės schemas, baseinų išdėstymas, automatinų sistemų veikimo principai. Makulatūros masės smulkaus valymo ir rūšiavimo įrenginių (konusinių sukurinių valytuvų, plyšinių rūšiuotuvų, enštiperių, masės siurblių, sutirštintojų, juostinių presų) veikimas. Smulkaus valymo įrenginių darbo valdymas ir reguliavimas, naudojantis makulatūros masės valymo procesų valdymo sistemomis. Matavimo parametrai. Masės rūšiavimas ir valymas. Automatinio dozavimo įrenginių darbo principai. Masės koncentracijos ir malimo, apyvartinio vandens po tirštiklių koncentracijos, atliekų po juostinio preso sausumo bei kiti kokybės rodikliai. Nutekamojo vandens lygio normos.
	2.3. Prižiūrėti gaminamos produkcijos kokybę.	Galimi produkcijos kokybės pakitimai, jų nustatymo būdai. Gaminamo popieriaus kokybinių ir kiekybinių rodiklių normos bei jų gerinimo priemonės. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) priemonių žinios. Produkcijos kokybės sistemų valdymas. Pamainų perdavimo žurnalo pildymo reikalavimai.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.	

<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

14. Kvalifikacijos pavadinimas: popieriaus gamybos inžinierius, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: popieriaus, popieriaus gaminių gamybos techninių įrenginių paruošimo naudoti, naudojimo, priežiūros, remonto ir atnaujinimo organizavimas, gamybos proceso organizavimas ir gamybos priemonių projektavimas. Tipinės darbo priemonės: kompiuterinė įranga, mechaninio remonto, priežiūros įrankiai, aparatai. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas. Papildoma informacija: popieriaus gamybos inžinierius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti inžinieriaus darbą pramonės įmonėse, gaminančiose popierių ir popieriaus gaminius.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Popieriaus gamybos techninių įrenginių eksploatavimo, remonto proceso ir priežiūros organizavimas (LTKS VI)	1.1. Koordinuoti popieriaus gamybos techninių įrenginių tinkamą eksploatavimą.	Popieriaus gamybai naudojami įrenginiai, jų savybės, gamybiniai pajėgumai. Energijos sistemų (elektros, suspausto oro, vandens tiekimo, kondicionavimo) veikimas ir priežiūra. Techninės įrangos brėžinių skaitymas ir braižymas. Įrenginių programinės įrangos, išsklotinių šablonai. Įrenginių pritaikymo gamybai organizavimas. Kompiuterizuotų technologijų valdymas. Įrenginių kompiuterizuotas (automatizuotas) valdymas. Naudojamų medžiagų ir produkcijos standartai. Neatitiktčių

		atsiradimo priežastys ir jų šalinimo būdai. Saugos ir sveikatos taisyklės. Priešgaisrinės saugos taisyklės. Elektrosaugos taisyklės. Techniniai atliekamų darbų reikalavimai. Dokumentų apskaita. Gamybos procesas ir jo organizavimo reikalavimai. Problemų, susijusių su įrenginiais, sprendimas. Sprendimų, reikalingų problemoms spręsti, priėmimas ir įgyvendinimas. Metodų, reikalingų užduotims spręsti, savarankiškas pasirinkimas. Įrenginių (masės paruošimo įranga, masės atliejimo įranga (velenai, tinklai, džiovykliniai cilindrai, presai, klijiniai velenai, vyniotuvai, pjovimo staklės, siurbiai, garo ir masės linijos, vakuumo linijos, oro linijos)) techninės, eksploatacinės ir priežiūros sąlygos. Įrenginio kokybinės analizės būdai. Įrenginių kompiuterizuotas (automatizuotas) valdymas. Skaičiavimo technika. Įrenginių pagal atskirus produktus darbo procesų matavimai (darbo fotografija). Gamybos paruošimo, terminio apdorojimo, suvirinimo darbų, galvanizavimo, dažymo procesų saugos reikalavimai. Naudojamų įrenginių tinkamo eksploatavimo ir naudojimo darbo procese užtikrinimas. Energijos įrenginių darbo sąlygos. Priešlaikinio susidėvėjimo priežastys. Techninės dokumentacijos, projektų, sąmatų sudarymo reikalavimai. Technologinių įrenginių remonto (darbų grafikų), eksploatacijos kontrolės, remonto ir techninio aptarnavimo registravimo dokumentų rengimo reikalavimai.
	1.2. Organizuoti popieriaus gamybos įrenginių remonto ir priežiūros veiklas.	Tarpremontinės priežiūros reikalavimai. Perspektyvinių, metinių, ketvirtinių / mėnesinių įrenginių priežiūros ir remonto planų (biudžeto) rengimo reikalavimai. Planinio profilaktinio bei avarinio remonto darbų organizavimo žinios. Serviso

		komandos darbų organizavimo reikalavimai. Kontroliniai standartai ir techninės priežiūros procedūros. Techninės įrangos brėžiniai. Įrenginių įsigijimo / remonto kaštų vertinimo, biudžeto / sąmatos sudarymo žinios. Įrenginio priėmimo remontuoti taisyklės. Gedimų rūšys, nustatymo būdai. Komplektavimas. Įrenginių detalių ir jų gedimų analizės būdai. Gedimų šalinimo būdai. Techninės dokumentacijos parengimo reikalavimai: gaminio priėmimo remontuoti aktas, gedimų nustatymo žiniaraštis, komplektavimo žiniaraštis, gaminio išbandymo ir priėmimo aktas. Technologinių dokumentų pildymo reikalavimai. Gavinių ir lydinčių dokumentų atitikties reikalavimai. Įrenginių įsigijimo / remonto kaštų vertinimas, biudžeto / sąmatos sudarymo reikalavimai. Atsargų lygio normos ir optimizavimas. Įrenginių ir jų detalių pirkimo planų sudarymas. Įrangos pirkimo procedūros ir būdai.
	1.3. Organizuoti techninių mechatroninių sistemų aptarnavimą ir vertinimą.	Mechatroninių ir elektroninių sistemų (hidraulinių, pneumatinių, mechaninių, elektroninių sistemų ir jų elementų) eksploatavimo ir techninio aptarnavimo taisyklės. Mechatroninių, elektroninių sistemų eksploatavimo saugos reikalavimai. Mechatroninės sistemos komponentų (jutiklių, valdymo ir vykdymo įrenginių, hidraulinių sistemų, pneumatinių sistemų, mechaninių sistemų) būklės vertinimas.
2. Gamybos proceso ir priemonių projektavimas (LTKS VI)	2.1. Projektuoti technologinį gamybos procesą.	Popieriaus ir jo gaminių gamybos procesai. Gamybos procesų aptarnavimo sistemos. Technologinio gamybos proceso inžinerinių uždavinių sprendimas. Popieriaus ir gaminių gamybai naudojamų įrenginių techninės charakteristikos. Technologinis gamybos procesas. Gamybos planų sudarymo programų žinojimas.

		Techninių dokumentacijų rengimo reikalavimai ir pildymo reikalavimai.
	2.2. Projektuoti ir tobulinti technologinę įrangą.	Įrenginių veiklos optimizavimo (aptarnavimo kaštų mažinimo, energinio taupymo mechanizmų naudojimo ir kitos) žinios. Reikalavimai skaičiavimams atlikti. Inžinerinių projektų kaštų vertinimo metodai. Analizės žinios. Įrenginių aptarnavimo laiko optimizavimas. Techninės užduoties analizės būdai. Techninio pasiūlymo teikimo reikalavimai. Projektiniai ir stiprumo skaičiavimo metodai. Gaminio konstravimo būdai. Konstravimo dokumentacijos reikalavimai. Įrenginių ir jų detalių gedimai. Gedimų šalinimo būdai. Įrenginių ir jų dalių atnaujinimo būdai. Kontrolės būdai ir kontroliuojami parametrai.
3. Popieriaus gamybos proceso organizavimas (LTKS VI)	3.1. Organizuoti ir koordinuoti technologinį gamybos procesą.	Technologinio proceso struktūros sudarymo reikalavimai. Gamybos proceso organizavimo žinios. Produkto gamybai reikalingų žaliavų / medžiagų ir energetinių resursų normatyvų / receptūrų reikalavimai. Įrenginių normatyvų našumo sudarymo reikalavimai. Gamybinių parametrų aprašymo ir įdiegimo gamyboje reikalavimai. Įrenginių perreguliavimas ir jo administravimas. Technologinių problemų sprendimo būdai. Inžinerijos principai ir saugos taisyklės. Įrenginių nustatymo, perreguliavimų administravimo reikalavimai, atsižvelgiant į medžiagų specifikacijas. Apžiūrų ir priežiūros grafikams keliama reikalavimai. Gamybos techninių sąlygų rengimo reikalavimai. Medžiagų, įrangos, vamzdinių, medžiagų srautų, pajėgumo ir gamyklos bei sistemų išdėstymo reikalavimai. Brėžinių į matavimo stalą suvedimo bei atnaujinimo žinios. Konstrukcinės dokumentacijos paruošimo reikalavimai. Gamybos proceso dokumentavimo, aktavimo

		reikalavimai. Kokybiškas, našus ir ekonomiškai gamybos procesas. Technologinio proceso nuoseklumas. Technologiniai parametrai, standartai ir reikalavimai. Gamybos proceso metu naudojami įrankiai. Automatikos pagrindai. Popieriaus masės paruošimo technologijos. Popieriaus paviršiaus padengimo technologijos. Nustatytų gamybos išlaidų lygio (medžiagų, žaliavų, energetinių sąnaudų) normos. Saugaus darbo su mašinomis, įranga ir įrenginiais reikalavimai. Profesinės rizikos veiksnių, būdų ir priemonių rizikai mažinti žinios.
	3.2. Teikti siūlymus naujam gaminiui diegti.	Techninių sąlygų įvertinimo bei su tuo susijusių dokumentų / sprendimų parengimo, įskaitant produkto techninės-konstruktorinės dokumentacijos parengimą, reikalavimai. Naujų produktų ir gamybos būdų arba modifikuotų produktų ir gamybos būdų bandymų ir testų atlikimo reikalavimai. Gaminių projektavimas ir įvedimas į gamybą. Kuriamų ir tobulinamų gamybos būdų diegimo į gamybą metodai. Naujo produkto kainos įvertinimo, atsižvelgiant į technologijos proceso kaštus, metodai. Numatomų gaminių prototipų kūrimo technologijos.
	3.3. Bandyti naujas ir naudojamas medžiagas popieriaus gamybos procese.	Naujų ir gaminamų gaminių technologinio vertinimo reikalavimai. Siūlymų, sprendimų rengimo ir teikimo reikalavimai projektuojant naujus produktus, organizuojant, atliekant bandomųjų pavyzdžių, partijų gamybą, pateikiant bandymų išvadas. Naujų technologijų ir medžiagų paieškos galimybės bei diegimo gamyboje būdai. Medžiagų bandymų laboratorijose žinios. Darbo našumo didinimo, gerinant technologinius procesus bei kuriant naujus gaminius, būdai ir priemonės.
4. Popieriaus gamybos kokybės užtikrinimas (LTKS)	4.1. Kontroliuoti popieriaus gamybos	Reikalavimų dėl kokybės /techninės kontrolės organizavimo,

VI)	proceso kokybę.	atliekant produkto bei paties gamybos proceso kokybės kontrolę, reglamentavimas. Kontrolės vietų, kontroliuojamų parametrų, kontrolės periodiškumo bei patikrai naudojamų įrenginių, prietaisų, įrangos darbo reikalavimai. Planinių profilaktinių remontų technologinių darbų planų rengimo, jų vykdymo kontrolės, atliktų darbų priėmimo reikalavimai. Produktui pagaminti būtinų parengimo darbų, procesų bei tam reikalingų vykdyti medžiagų / žaliavų, energetinių resursų, techninių technologinių operacijų reikalavimai (nuo paruošiamųjų operacijų iki produkto pakavimo, sandėliavimo, transportavimo procedūrų, įskaitant reikalavimus darbo vietos organizavimui, darbo režimui ir našumui, darbuotojų vykdomos prekių kokybės kontrolės reglamentavimui). Reikiamų gamybos dokumentų, sertifikatų reikalavimai. Asmeninių saugos priemonių, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos, aplinkosaugos reikalavimai. Saugaus darbo su mašinomis, įranga ir įrenginiais reikalavimai. Profesinės rizikos veiksniai, būdai ir priemonės rizikai mažinti. Kokybės kontrolės priemonės, jų rūšys ir taikymo specifiškai. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) reikalavimai. Kokybės tikrinimo planų organizavimo ir vykdymo reikalavimai. Gamybinėje aplinkoje atliekamos gamybos kokybės kontrolės reikalavimai. Kokybės kontrolės proceso dokumentavimo taisyklės ir reikalavimai. Kokybės valdymo sistemos rengimo, tobulinimo ir diegimo darbų žinios. Vidinių kokybės kontrolės sistemų, apimančių kiekvieną gamybos proceso etapą, nuo žaliavų priėmimo iki galutinio produkto pardavimo, žinios. Popieriaus
-----	-----------------	---

		gamybos procese naudojamos kokybės kontrolės sistemos, principai, metodai. Kokybę apibūdinančios informacijos, gaunamos iš įvairių gamybos pakopų, analizės būdai. Kokybės kontrolės priemonės ir jų taikymo principai. Kokybės gerinimo būdai ir priemonės.
	4.2. Kontroliuoti produkcijai gaminti reikalingos žaliavos kokybę.	Medžiagų kokybės ir saugos standartai. Medžiagų priėmimo instrukcijos ir reikalavimai (pavyzdžiui, SDL, techninės sąlygos, FSC sertifikatai). Žaliavos rūšys ir kokybės standartai. Patikrų ir bandymų duomenų (masės, temperatūros, rūšies, drėgnumo, patikrinto ar surūšiuoto kiekio) registravimo reikalavimai. Skirtingų medienos rūšių savybės. Plaušinių medžiagų (celiuliozės, medienos masės, makulatūros, sintetinio pluošto) charakteristikos. Gamybos priedų (užpildų, klijų, dažų) savybės. Popieriaus masės paruošimo technologijos (makulatūros masės gamyba, makulatūros plaušinimas, grubus valymas), gamybos proceso parametrai, įrenginiai, technologinis reglamentas. Popieriaus paviršiaus padengimo technologijos. Įvairios popieriaus masės derinimo savybės. Brėžiniai, schemas.
	4.3. Kontroliuoti popieriaus kokybę.	Galutinio produkto patikrinimas, tikrinimo reikalavimai. Gaminų, jų dalių ir medžiagų techniniai reikalavimai ir standartai. Gaminamų produktų sudėtis ir technologijų tobulinimo būdai. Patikrintos produkcijos ženklinimo reikalavimai. Utilizacijai paruoštų detalių patikrinimo pagal atsargų nurašymo aktą reikalavimai. Popieriaus kokybinės charakteristikos: rūšys, sudėtis, baltumas ir kitos charakteristikos. Produkcijos ir jos parametrų tikrinimo reikalavimai. Neatitikčių ir jų korekcinių veiksmų dokumentavimo reikalavimai. Gamybos stabdymo reikalavimai.

		Neatitikčių, gedimų rūšys (kritinė neatitiktis). Vidinio ir išorinio broko analizės metodai. Neatitikties atsiradimo priežastys ir jų nustatymo būdai. Neatitikčių šalinimo būdai ir priemonės. Brėžinių, duomenų, kitos medžiagos analizės būdai, siekiant nustatyti techninius reikalavimus ir tikrinimo bei bandymo procedūras. Matavimo prietaisų darbo principai (ruletė, slankmatis, stormatis, termometras, mikrometras, drėgnomatis, blizgomatis).
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį chemijos arba medžiagų technologijų studijų krypties išsilavinimą, profesinio bakalauro ar bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis chemijos arba medžiagų technologijų studijų krypties pirmosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant pirmosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

15. Kvalifikacijos pavadinimas: popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos laborantas, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: tiriamųjų darbų laboratorine įranga popieriaus ir popieriaus gaminių pramonėje vykdymas.
------------------------------------	--

	Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, matavimo prietaisai, laboratoriniai indai, asmeninės apsaugos priemonės. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpose su cheminėmis medžiagomis. Papildoma informacija: popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos laborantas savo darbe vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos reikalavimais, galiojančiais teisės aktais, darbo instrukcijoms, metodikomis, standartais, reglamentais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti įmonėse, gaminančiose popierių ir popieriaus gaminius.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Pasiruošimas popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos laboratoriniams tyrimams (LTKS VI)	1.1. Paruošti popieriaus ir popieriaus gaminių žaliavas ir medžiagas laboratoriniams tyrimams.	Popieriaus gamybos procese naudojamų žaliavų (makulatūros, celiuliozės, krakmolo, klijų, flokulantų, biocidų kvapams mažinti, dažų ir t. t.) fizinės, cheminės savybės, panaudojimo būdai. Cheminių medžiagų rūšys, sudėtis ir medžiagų proporcijos. Medžiagų atsparumas drėgmei. Priemaišų (pagal galiojantį standartą LST EN 643:2014) nustatymo būdai ir tvarka. Pelenų nustatymo būdas, tikrinant makulatūrą (nustatoma: drėgmė, rūšis, liejinio stiprumas, plaušinimosi savybės). Medžiagų dalelių tarpusavio sukibimo parametrai. Medžiagų atsparumas ir pasipriešinimas temperatūrinio režimo pasikeitimams.
	1.2. Paruošti laboratorinius prietaisus ir įrenginius.	Laboratorinių indų ir (ar) įrangos, kuriais atliekamos analizės, surinkimas pagal reikiamas schemas. Laboratorinių prietaisų bei įrangos paskirtis, naudojimas ir veikimo principai. Laboratorinių prietaisų bei įrangos konstrukcinės savybės ir sandara. Prietaisų ar svarstyklių kalibravimo būdai. Kontrolinių matavimo prietaisų ir instrumentų naudojimo sąlygos, specifikacijos. Matavimo vienetai. Prietaisų skalės, ženklai ir priklausomybės. Matavimo prietaisų paklaidos ir pataisos.
2. Popieriaus ir popieriaus gaminių gamybos	2.1. Atlikti popieriaus ir jo gaminių gamybos	Tarptautinių standartų reikalavimai plaušienos,

laboratorinių tyrimų vykdymas (LTKS VI)	laboratorinius tyrimus.	popieriaus ir kartono gaminių gamybai. Kokybės rodikliai. Laboratorijos kokybės valdymo procedūros pagal tarptautinius standartus, laboratorinių tyrimų saugos reikalavimai. Cheminių mechaninių popieriaus medžiagų pavyzdžių tyrimo metodai, atranka kokybei nustatyti. Standartinis kondicionavimas ir bandymo klimatas, jo reguliavimo ir bandinių kondicionavimo metodika. Popieriaus ir jo gaminių savybių nestandartinėmis klimato sąlygomis matavimas. Gramatūros nustatymas. Atsparumo matavimas, atsparumo gniuždymui rodiklių nustatymas. Paviršinio vandens įgeriamumo nustatymas. Drėgmės nustatymas. Eksperimentų, bandymų stebėsenos procesai ir reikalavimai. Tarpinių ir galutinių prietaisų parodymų fiksavimas.
	2.2. Analizuoti laboratorinių tyrimų duomenis.	Pavyzdžių ir ėminių saugojimo reikalavimai ir klasifikavimas. Analizės atlikimo tvarka (techninės sąlygos, standartai, metodika). Matavimo netikslumų galimos priežastys ir normos. Skaičiavimų metodai. Duomenų iššifravimo ir analizės metodai. Biologinės medžiagos pavyzdžių cheminės sudėties ar reakcijos analizės būdai.
	2.3. Vykdyti atliekamų tyrimų kokybės kontrolę.	Laboratorinių tyrimų kokybės kontrolės reikalavimai. Analizės procedūrų, metodų ir bandymų kūrimo, standartizavimo, vertinimo ir keitimo reikalavimai. ISO standartai, norminiai dokumentai. Rezultatų patikimumo stebėsenos procedūra, siekiant užtikrinti tyrimų kokybę.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties išsilavinimą, profesinio bakalauro ar bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties pirmosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi	

	ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant pirmosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

16. Kvalifikacijos pavadinimas: popieriaus gaminių gamybos inžinierius, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: popieriaus, popieriaus gaminių gamybos veiklos planavimas, valdymas, procesų optimizavimas ir tobulinimas. Tipinės darbo priemonės: kompiuteris, organizacinė technika, ryšio priemonės, transporto priemonės. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas. Papildoma informacija: popieriaus gamybos inžinierius savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti inžinieriaus darbą popieriaus gaminių projektavimo, gamybos ir perdirbimo įmonėse.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Popieriaus gaminių gamybos proceso planavimas ir organizavimas (LTKS VII)	1.1. Organizuoti popieriaus gaminių gamybos procesą.	Popieriaus gaminių gamybos planų sudarymo proceso bei savalaikio jų vykdymo reikalavimai. Resursų, veiklos, susijusios su gaminių kokybe ir kiekiu, kaštų ir terminų laikymusi ir darbo jėgos poreikiais, planavimo ir savalaikio produkcijos tiekimo reikalavimai.

		Gamybos strategijos ruošimo žinios. Gamybai reikalingų įrankių ir įrenginių, medžiagų sąnaudų, darbuotojų skaičiaus, gamybos efektyvumo ir kitų gamybos efektyvumą lemiančių veiksnių numatymas. Biudžeto valdymo žinios. Pramonės, verslo, administravimo ir kitokių projektų analizė. Būtinų darbo priemonių numatymas. Technologinių įrenginių ir įrangos techniniai reikalavimai ir eksploataavimo taisyklės. Popieriaus gamybos procesai ir įrenginių veikimo principai. Efektyviausių ir rentabiliausių gamybos verslo ir administravimo operacijų nustatymo būdai. Gamyboje kylančių problemų analizės ir sprendimo būdai. Darbuotojų darbo saugos gamyboje kontrolė, saugaus darbo ir nelaimingų atsitikimų profilaktikos priemonės.
	1.2. Nustatyti darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikį ir organizuoti mokymus.	Naujų darbo vietų kūrimo (taip pat, dalyvavimo darbuotojų atrankose) arba mažinimo reikalavimai. Personalo valdymo žinios. Gamybos padalinių darbuotojų mokymų poreikio nustatymo būdai ir priemonės.
2. Popieriaus gaminių gamybos kokybės kontrolė (LTKS VII)	2.1. Kontroliuoti žaliavų kokybę ir jų panaudojimą.	Žaliavų kokybės standartai. Žaliavų inventorizacijos gamybiniuose padaliniuose reikalavimai. Medžiagų apskaitos ir jų kokybės nustatymo metodikos. Produkto gamybai reikalingų žaliavų / medžiagų ir energetinių resursų normatyvai. Medžiagų kokybės ir saugos standartai. Techninės įrangos kokybės ir saugos reikalavimai. Kokybės vadybos sistemų ir standartų reikalavimai žaliavų kokybei ir jų panaudojimui. Aplinkosaugos standartų reikalavimai žaliavų kokybei ir jų panaudojimui.
	2.2. Kontroliuoti darbo efektyvumą.	Kontrolės planų ir taikytinų kontrolės priemonių sudarymo reikalavimai. Pokyčių valdymas. Gamybos proceso standartizavimas. Efektyvaus

		medžiagų ir įrenginių naudojimo būdai. Darbo laiko apskaitos tyrimų rengimo ir organizavimo reikalavimai bei rezultatų panaudojimo būdai. Darbuotojų poreikio nustatymo būdai. Darbo našumo padidinimo būdai ir priemonės.
	2.3. Kontroliuoti popieriaus gaminių gamybos procesus.	Popieriaus žaliavų charakteristikos. Kokybės vadybos sistemų (pavyzdžiui, LEAN, ISO) reikalavimai. Kokybės tikrinimo planų organizavimo ir vykdymo reikalavimai. Kokybiško, našaus ir ekonomiško gamybos proceso organizavimas. Technologiniai parametrai, atitinkantys standartus ar kitus reikalavimus. Popieriaus ir jo gaminių gamybos technologijos. Gamybos procese metu naudojami įrenginiai. Įrenginių darbo ir kokybės reikalavimai. Techniniai, technologiniai, kokybės vadybos, aplinkosaugos, darbų saugos ir priešgaisrinės saugos reikalavimai. Gamybos apskaitos reikalavimai. Įrenginių, prietaisų kalibravimo organizavimas. Įrenginių našumo reikalavimai.
	2.4. Kontroliuoti gaminamą produkciją ir jos kokybę.	Produkcijos pakrovimo taisyklės. Gaminamos ir gatavos produkcijos inventorizacijos gamybiniuose padaliniuose reikalavimai. Gamybos duomenų ir ataskaitų rengimo reikalavimai. Produkcijos kokybės rodikliai, gamybos apimčių ir terminų normos. Neatitiktinių produktų prevencijos organizavimo reikalavimai ir neatitiktinių produktų atsiradimo priežasčių analizės būdai. Neatitiktinių produktų tvarkymo, perdirbimo procesai.
3. Popieriaus gaminių gamybos procesų optimizavimas ir tobulinimas (LTKS VII)	3.1. Diegti novatoriškus technologinius ir metodinius sprendimus.	Naujų technologijų, įrenginių ar metodikų pritaikomumo ir atsipirkimo įmonės aplinkoje įvertinimas. Gamybos proceso nuolatinio vystymo, inovacijų įsisavinimo organizavimas ir efektyvumo didinimas. Naujos įrangos ir įrenginių įsigijimas ir diegimo organizavimas. Pažangių

		darbo metodikų pritaikymas. Pažangių technologijų ir medžiagų diegimo organizavimas. Pokyčių vadyba. Užsienio praktikų analizė, jų pritaikomumas.
	3.2. Analizuoti gamybos rezultatus ir rengti siūlymus gamybos procesams optimizuoti.	Analitiniai problemų sprendimo būdai. Tiekėjų ir potencialių klientų komercinių pasiūlymų analizė ir vertinimas. Medžiagų, žaliavų panaudojimo reikalavimai. Apskaita. Statistiniai ir nestatistiniai skaičiavimo metodai. Duomenų apdorojimas. Gamybos rodiklių analizė. Darbo užmokesčio sistemos gamybiniais padaliniais kūrimo bei tobulinimo reikalavimai. Kaštų optimizavimas, gamybos planavimas, gamybinių įrenginių atnaujinimo projektų valdymas. Medžiagų, žaliavų ir energijos taupaus naudojimo normos. Ekonominio veiksmingumo skaičiavimo metodai. Efektyviausios ir ekonomiškiausios organizacinės sandaros įvertinimo metodai. Darbo vietų standartizavimo ir modernizavimo būdai ir priemonės. Netiesioginių kokybės kaštų įtakos įmonės rezultatams vertinimo būdai ir jų mažinimo priemonės.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties išsilavinimą, magistro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis gamybos inžinerijos arba medžiagų technologijų studijų krypties antrosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant pirmosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo	

	švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliuoju ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.